

•A•S•D•

Z OBSAHU 5. ČÍSLA

Proč je na světě utrpení a smrt?

Objev tajemných Chetitů

I Bůh nám dává hádanky

Trpíš také nemocí bez diagnózy?

C. H. Spurgeon - pokračování

Umění být trpělivým

Tvoje bible a Ty

Bible - základ naší víry

Jak znáš svou bibli?

(biblické hádanky)

Škola modlitby

Více lásky a méně trestání

72

ZNAMENÍ DOBY

NAUČ NÁS

*Nauč nás citem sahat
na Tvé dlaně
abychom pochopili sílu moci.*

*Nauč nás hledat
Tvoje oči
a slzy, za nás vyplakané, vážit.*

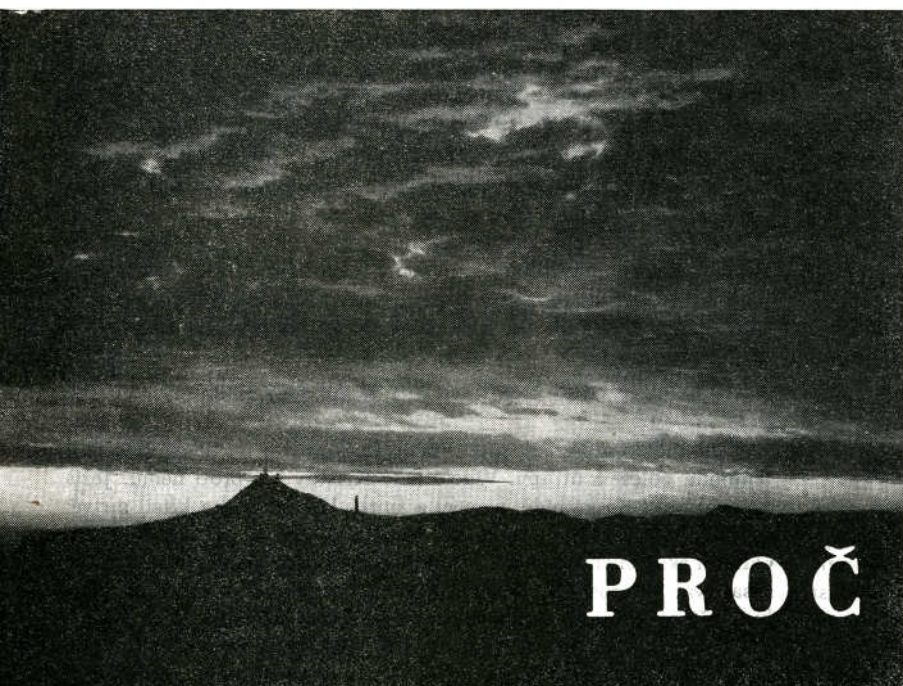
*Nauč nás s láskou hospodařit.
Úrodné lány srdce
ať nezůstanou ladem.*

*Nauč nás krmit včas
ty kolem postižené hladem.*

*Nauč nás znát i cenu času,
ať na Tvém poli
houstne zlato klasu.*

*Nauč nás trpělivost mít,
až do konce
ať věrni můžem být.*

V. HLAVSOVÁ

PROČ

je na světě UTRPENÍ A SMRT?

O otázka, kterou si klademe, je téměř tak stará jako lidstvo samo. Člověk se ptá po příčině utrpení, nemoci a smrti. „Proč?“ — ptají se rodiče nad lůžkem svého dítěte, zatímco pozorují zamyšleného lékaře, snažícího se odvrátit lidské hoře. Celé armády obětavých lidí bojují proti temné mocnosti nemoci a smrti. A přesto na celém světě vedle pěkných, šlechtěných parků a zahrad jsou i zahrady mrtvých, na kterých jako by bylo zdí obeháno nějaké tajemství.

Proč člověk sám tak často rozsévá sítě zla, z něhož vyrůstá utrpení?

Proč se bolest nad námi vznáší jako temný mrak? Proč jsou zde slzy a žal, když si tolik přejeme pokoj, radost a spokojenost?

NAŠE VELKÉ „PROČ?“

Kde je příčina a počátek utrpení, nemoci a smrti. Je to snad dáno zákonitostí přírody? Je-li tomu tak, proč je k nám příroda tak krutá? Proč si s námi pohrává a dá nám okusit radost ze života a pak znenadání, někdy i zákeřně nás zachvátí? Proč nás vrhá do utrpení a pak postupně nebo najednou zničí? Je-li matkou života, proč se tak macešsky chová ke svým dětem? „Vymyslela“ život a zároveň i způsob k jeho zániku? Je sama v sobě tak zlá, nebo to lépe nedovede?

I na člověka, věřícího v existenci Boha, mohou doléhat tyto palčivé otázky. Proč Bůh sesílá utrpení a může se na něj dívat? Proč dopouští zlo?

Jelikož jde o otázky, týkající se každého z nás, toužíme všichni po odpovědi na ně. Jsme-li dobrými pozorovateli, pak nám neunikne, že ve světě platí různé zákony. Jedním z nich je i zákon příčinnosti. Všechno, co je, nebo se děje, má svoji předchozí příčinu. A ani zde tomu nemůže být jinak. A není bez zajímavosti, jak na tyto otázky odpovídá bible.

BOŽÍ JISTĚ „PROTO“

Hned na prvních stránkách bible nacházíme zprávu, která vrhá světlo na problém příčiny zla, utrpení a smrti. Dočítáme se tam, že Bůh stvořil člověka a všechno připravil pro jeho život. Byl do-

konalý a nesl na sobě obraz Boží (1 Moj 1, 26-29. 31). Byly stanoveny zákony, jimž podléhala příroda i člověk.

Člověk byl stvořen se svobodnou vůlí, a proto se mohl rozhodovat. Bůh jej postavil do rajskeho prostředí, aby je rozšířil na celou zemi, a nezatajil před ním, že již existují a působí temné mocnosti zlého. V době, kdy člověk měl na zemi začít království, ve vesmíru probíhal spor, vyvolaný andělem, který byl jako člověk stvořen se svobodnou vůlí. Tento vysoko postavený anděl se chtěl povýšit nad svého tvůrce (Ezech 28, 13-17; Izaiáš 14, 12-14). Stal se od-půrcem - satanem. Do odboje se mu podařilo zlákat značnou část andělů. Chtěl Boha ponížit a živé bytosti Bohem stvořené převést na svoji stranu. A Bůh v zájmu zachování veškerého stvoření a zjevení pravdy dovolil, aby se rozvinul gigantický a dramatický spor.

Člověk nemohl zůstat izolován od všehomírného dění. Proto Bůh postavil do ráje stromy vědění dobrého a zlého (1 Moj 2, 16-17). Tento strom měl být mementem, připomínajícím existenci zla. Pro první lidi měl být zkušební místem. Zde měli prokázat svoji poslušnou víru v Boží slovo a svobodně se postavit na stranu Boží. Poslušnost a víra byly rozhodující činitelé pro zachování jejich radosti, štěstí a nesmrtelnosti. Zkušební místo ráje dávalo člověku příležitost dokumentovat svoji svobodnou vůli a rozhodovat se. Tak mohli lidé rozvíjet i svůj charakter. Toto jediné zkušební místo ráje neznamenal pro člověka omezení svobody, ale ochranu. Právě tak jako značky silničního provozu nemají řidiče omezovat, ale informovat a chránit.

Před časem se nedaleko Prahy stala velká silniční nehoda. Čtyři mladí lidé přišli o život. Proč? Řidič nedbal na příkaz silniční značky a jel v nebezpečném úseku nepřiměřenou rychlostí. Jako cizinec neznal základnost zatačky. Dostal se do protisměru a v plné rychlosti narazil na protijedoucí nákladní auto. Čtyři mladé životy od 17 do 30 let byly zničeny. Řidič byl neukázněný a neuposlechl dobře míněné omezení a příkaz.

Satan nemohl ovládnout člověka proti jeho vůli. Aby si jej mohl podmanit a převést pod svoji nadvládu, musel jej přivést k nedůvěře v Boží slovo, k neposlušnosti Božího příkazu, který byl zákonem života.

Tím, že člověk uvěřil jeho rafinované lži, odvrátil se od Boha

a vytvořil propast mezi sebou a Bohem. Domněnka, že se obejde bez Stvořitele, byla velkým klamem. Odklonem od zákonů života se vystavil působení zákonů hříchu a smrti. Tak si zavinil postupné slábnutí, úpadek a smrt. A toto neblahé dědictví přenechal i svým potomkům. „Proto skrze jednoho člověka hřích vstoupil do světa a skrze hřích vstoupila smrt a tak na všechny lidi se rozšířila smrt, poněvadž všichni zhřešili...“ (Řím 5, 12).

Hříchem člověk otevřel závoru, kterou vtekl přívál utrpení na svět. V následujících pokoleních se ukázalo, že kletba hříchu více a více doléhala nejenom na lidi, ale i na zvířata a na celou zemi. Dny života se zkrátily, tělesná mohutnost, vytrvalost, mravní a intelektuální síla ubývaly, a svět se naplnil utrpením a bídou.

BOŽÍ ZÁPAS O ČLOVĚKA

Měl běh lidstva beznadějně pokračovat v tomto stavu? Měl se život člověka podobat svíci, která hoří tak dlouho, až zanikne? Měl zákon smrti neodvratně působit pod vladařstvím satana?

Jsou to opět první stránky bible, které zjevují Boží lásku, jež vytvořila plán pro záchranu člověka. Vykoupením měl být opět vyproštěn ze zákona zatracení, a tak měla být překlenuta propast, kterou způsobil hřích.

Plán vykoupení oznámil Bůh lidem hned po přestoupení v ráji (1 Moj 3, 15). Dal jim zaslíbení, že Vykupitel zvítězí nad satanem, původcem zla, utrpení, nemoci a smrti. Ukázal jim, že jeho moc bude zlomena. Ještě dříve než na první lidi dolehly následky přestoupení, dříve než jejich oči zvlhly slzami a zanedlouho proudem stékaly na mrtvého syna Abele, krvácejícího pod bratrovražednou ranou, dříve než sami byli skláceni do prachu země, slyšeli slova naděje.

Lidem měla být dána příležitost, aby se pokáním a vírou v budoucího vykupitele stali opět dětmi Božími. Nejenom člověku mělo být pomoheno, ale i země měla být vykupitelským plánem obnovena. Obětí, kterou Syn Boží podstoupí pro lidské hříchy, oprávněný spravedlivého Boha k ospravedlnění padlého člověka. Bude opět získána vláda pro člověka a Boží zákon bude upevněn a zveleben. Boj, který započal v nebi, bude ukončen na této zemi, právě na území, které si satan nárokuje jako své vydobyté vlastnictví.

Bůh nemá zalíbení v utrpení a smrti člověka. „Zdaliž jakou líbost mám, když umírá bezbožný? dí Panovník Hospodin. Zdali ne raději, když se odvrací od cest svých, aby živ byl?“ (Ezech 18, 23) To je zjevný projev Boží milosti a lásky.

Bůh ve své lásce připravoval člověka na úděl, jenž bude muset nést uprostřed porušené země, která jako by začala lkát pod nápory a zásahy duchovních mocností (1 Moj 3, 17-19). Jeho život bude naplněn nejen požehnanou prací z ráje, ale i zápasem proti „trní a bodláči“. Bude muset nést zápas s duchovními mocnostmi (Ef 6, 12). V tomto zápase se měl učit poznávat tvář zlého a odpírat mu. A tak člověk vyzbrojen proti zlému, vzhlížel vírou ke splnění Božího zaslíbení (1 Moj 3, 15).

BOŽÍ POMOC V KRISTU

Bůh splnil, co zaslíbil. „Když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého, učiněného z ženy, učiněného pod zákonem, aby ty, kteří pod zákonem byli, vykoupil, abychom právo synů přijali.“ (Gal 4, 4-5) Splnilo se, co o jeho vtělení mluvili starozákonní proroci, jako na příklad Izaiáš (9, 6): „Nebo dítě narodilo se nám, syn dán jest nám a bude knížectví na ramení jeho a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje.“ Anděl, oznamující jeho narození v těle člověka, ohlašuje jeho jméno „Immanuel, což se vykládá: S námi Bůh.“ (Mat 1, 23).

V jeho lidství se k nám Bůh sklonil. Přijal naše podmínky a tím vstoupil přímo do středu našich problémů, utrpení a bolestí. Nakonec podstoupil i smrt jako zástupce všech nás. Snad nad jiné výstižně to ličí opět prorok Izaiáš (53, 3-4a. 5. 6): „Nejpohrdanější zajisté a nejopovrženější byl z lidí, muž bolesti a který zkusil nemoci a jako ukrývající tvář svou; nejpohrdanější, proto jsme ho za nic nevážili. Protože on nemoci naše vzal a bolesti naše vlastní on

nesl... On pak raněn jest pro přestoupení naše, potřín pro nepravosti naše; kázeň pokoje našeho na něj vložena a zsinlostí jeho lékařství nám způsobeno. Všichni my jako ovce zbloudili jsme, jeden každý na cestu svou obrátili jsme se a Hospodin uvalil na něj nepravosti všech nás.“ Podobnými slovy ho uvítal i Jan Křtitel: „Aj, Beránek Boží, který snímá hřích světa.“ (Jan 1, 29b)

Boží Syn se tedy poslušně postavil jako člověk do prohraných pozic prvního Adama, aby se stal naší spravedlností. „A tak tedy, jako skrze jeden pád na všechny lidi přišla vina ku potupení, tak i skrze jediné ospravedlnění na všechny lidi přišla milost k ospravedlnění života. Nebo jako skrze neposlušnost jednoho člověka učiněno jest mnoho hříšných, tak i skrze poslušnost jednoho spravedliví učinění budou mnozí.“ (Řím 5, 18. 19)

„K tomu se zjevil Syn Boží, aby zrušil činy ďáblů.“ (1 Jan 3, 8 - Žilka)

Nebe mohlo vidět, jak satan neustále hromadí na lidské pokolení temnotu, bolest a útrapy. Vidělo také Kristův boj proti němu. Ježíš bojoval proti lidské bídě, nemoci a smrti. Uzdravoval a křísil mrtvé. Jasně ukázal, že není tvůrcem trápení a zlého, protože je rušil. Odhalil skutečného původce, který je za vše odpovědný. Ježíš Kristus zasahoval ve prospěch člověka. Rušil a rozvazoval pouta těch, kteří byli přímo v zajetí démonských mocností a nevládli sami sebou. Plnil to, co bylo prorokováno a co o sobě prohlásil: „Duch Páně nade mnou, protože pomazal mne, kázati evangelium chudým poslal mne a uzdravovati zkroušené srdcem, zvěstovati jatým propuštění a slepým vidění a propustiti soužené v svobodu.“ (Luk 4, 18) Stal se „Cestou, Pravdou, Životem“. (Jan 14, 6)

Apoštol Pavel, který si uvědomoval svoji smrtelnost, ale i Boží východisko a pomoc, zvolal: „Bídny já člověk, kdo mne vysvobodí z toho těla smrti?... Nebo zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil mne od zákona hříchu i smrti.“ (Řím 7, 24; 8, 2) „Lidé mají společnou krev a maso, i on (Kristus) podobně se jich stal účastný, aby smrtí mohl zničit toho, který má moc nad smrtí, to jest ďábla a osvobodil ty, kteří jsou strachem před smrtí po celý život zotročeni.“ (Žid 2, 14. 15 - Žilka)

JEŽÍŠ KRISTUS JE TVOJE NADĚJE

Bůh v Ježíši Kristu vše obnoví. Slíbil, že opět pomine zlo, utrpení, bolest a smrt. Závěrečná prorockví bible obsahují zprávy o splnění této odvěké tužby lidstva. „Setře Bůh každou slzu s očí, nebude již smrti, ani lkání ani bolesti již nebude, neboť všechno dřívější pomínulo.“ (Zjev 21, 4) Chce dát věčný život jako dar milosti těm, kteří přijali Krista za svého osobního Vykupitele a Spasitele. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3, 16) A on sám poukázal na to, že je to vůle Boží, aby člověk byl vytržen od věčné smrti. „A toto je vůle toho, který mne poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já je vzkřísím v den nejposlednější.“ (Jan 6, 40)

S tímto poselstvím poslal Pán Ježíš své učedníky do strápeného a souženého světa. Měli zvěstovat Boha, který se postavil na nejhorší místo v naší situaci; Boha, kterému není lhostejné, co se stane se světem a jakými cestami půjde; Boha který nechce zničení, ale zachování života.

Nabádal je, aby tak jako On tuto zvěst dokládali takovými činy, které by mírnily lidské utrpení. Prikázal jim, aby bojovali proti všemu, co působí bolest, hořkost a trápení lidí. A oni tak činili ve jménu toho, který přišel, abychom život měli, a hojně měli.

Když se kdokoliv snaží konat dobro a spravedlnost, a usiluje o mírnění lidského trápení, bojuje proti nemoci a bezpráví, staví se do boje, který Bůh vede o člověka. Vyjádří-li někdo nesouhlas tam, kde má být znevažován lidský život, pak činí to, co dávno před ním činil Ježíš Kristus. Kdo usiluje o dosažení šlechtetných cílů, pak vědomě či nevědomě spolupracuje s Bohem, protože „všeliké dání dobré a každý dar dokonalý shůry jest stupující od Otce...“ (Jan 1, 17a)

Tam, kde by člověk zůstal bezmocný, tam už Ježíš Kristus vydobyl vítězství. Proto se apoštolu Janovi představil jako „živý na věky a mající klíče smrti a hrobu.“ (Zjev 1, 18)

Chceš s ním i ty zvítězit?

Tvoje bible a Ty

MÉ VÍTĚZSTVÍ V KRISTU

Miloval mne

Dojímá mne to. Nebylo to nic těžkého, abych věřil, že Bůh miloval svět a že Pán Ježíš miloval svou církev. Ale nikdy jsem nenašel důvod, proč by měl milovat mne. Ovšem, poznal jsem, že co se mne týče, skutečně důvodů není. Ale když hledím na Něho a ne na sebe, vysvětlení je snadné. On je láska, žije v ovzduší lásky. Jeho láska nevyhledává hodné, nýbrž nehodné. Proto mne miluje.

Pán Ježíš má ke každému osobní vztah. Má pro všechny srdce. Jeho láska je dostatečně velká, jeho známost dostatečně obsáhlá, aby se mohl osobně s každým stýkat. Zná mne ze jména, tak jako zná celý vesmír. Zná mé zkušenosti. Cítí se mnou v mých zkouškách a pokušeních. Miluje mne, jako bych byl jediným předmětem jeho lásky. Pečuje o mne, jako by neměl nikoho jiného na starost. Mohu mu říci o svých trampotách, poslouchá je jako by nikdo jiný k němu nepřišel o pomoc. Pomůže mi tak, jako bych to potřeboval jenom já. Náleží mi také tak, jako kdybych jenom já měl na něj právo.

Tento důvěrný vztah však nikterak neomezuje moji svobodnou volbu a jednání. Každého jitra se mohu rozhodnout a to zcela svobodně, přijmu-li jeho lásku. Mohu ji kdykoliv opustit. Jeho láska mne však spoutala pevnými svazky.

Nechci jít nikam, kam by se mnou nemohl jít i On. Nechci dělat nic, v čem by mi nemohl žehnat. Ovládá mne prutem lásky. Mám s ním nejužší společenství a okouším radost a slast života.

Víš, že miluje také tebe? Nepřebývá-li ve tvém srdci jeho láska, ztrácíš nejlepší věc v životě. Pamatuj si, že tě má právě tak rád jako mne.

Žil pro mne

Pán Ježíš vzal na sebe totéž tělo jako mám já. Procházel stejným pokušením jako já. Stal se dobrovolně právě tak závislý na vnější moci jako já. Dokázal, že je možné, aby tak slabý člověk jako jsem já mohl být z milosti poslušen svaté Boží vůle.

Ačkoliv byl krutě nepochopen, nechtěl se ani v nejmenším odchýlit od přísně vymezené dráhy. Žil v temném prostředí sobectví a hříchu, pokrytectví a samospravedlnosti a přesto se ve svém životě řídil zákonem sebeobětavosti a lásky. Byl ztělesněním toho, co učil.

Žil lidským životem. Unavil se jako já. Krácel horkým dnem, měl žízeň jako já. Potřeboval spánek, aby se jeho tělo zotavilo po namáhavé práci. Potřeboval pokrm jako já. V tom všem se ode mne vůbec nelišil.

Poznávám, že byl mým tělesným bratrem.

A přece byl Synem Božím. Byl s Otcem od věčnosti a skrze něho byly stvořeny světy a v něm všechno trvá. Než navštívil tento svět Syn člověka, byli jeho ochotnými služebníky serafíni a cherubíni a andělé plnili jeho vůli. Byl Bohem. Bydlel v majestátu nebe.

Jak si vysvětlíme tyto zdánlivé rozpory v jeho bytosti? Miloval mne a přišel mne zachránit. Jenom ten, kdo je více než člověk představuje člověku vykupitele lidstva. Nejen, že na sebe vzal lidskou podobu, ale ukázal mi také správný způsob života. Žil životem, který mi je započten k dobru, jako bych jej žil sám, avšak já ho jen přijímám.

To je pravý význam ospravedlnění z víry, kdy se stávám spravedlivý tím, že přijímám život druhého. Není to pouze teologické učení, ale předivná pravda — za svůj hříšný život skrze víru obdržím život spravedlnosti. Odevzdáš-li se Mu a přijmeš-li Ho za Spasitele jsi ospravedlněn. Místo své máš povahu Kristovu a Bůh tě přijímá, jako bys nezhřešil.

Přijal jsem život, který Ježíš žil za mne. Upokojuje mé potřeby. Přijal jsi také jeho život? Kéž by Spasitel byl také tvým Spasitelem.

Zemřel za mne

Pán Ježíš mi to sám řekl. Vštípil mi tuto jistotu do mysli a srdce. Zamiloval si mne

a dal sebe samého za mne. Moje nepravost byla na něj vložena. Nesl mé hříchy, zemřel místo mne. Položil svůj život, aby mne vykoupil.

Pomyslím-li na to, jak kvůli mně žil, co pro mne opustil, co všechno vytrpěl a jak mne neustále něžně volá, nemohu nic jiného činit, než jej následovat.

Podle zákona jsem vinen a spravedlivě odsouzen na smrt. Každý, kdo zradí svého panovníka, je zrádce a je hoden smrti. Ale On za mne zemřel, zaplatil můj trest na Golgátě. Přeji si, aby všichni na světě věděli, že Ježíš zemřel za všechny, zemřel i za tebe. Přijal jsi ho?

Zachraňuje mne

Ježíš mne miloval a proto také za mne zemřel. Byl vzkříšen, vstoupil do nebes a nyní žije jako můj osobní Spasitel. Mám v něm vykoupení a odpuštění hříchů. Žiji s Ním a kráčím s Ním, mám s Ním obecnství. Cítím, že je se mnou a spoléhám se cele na něho. Odevzdal jsem se Mu a On plní svá zaslíbení. Žiji radostně a těším se z jeho lásky.

Tím chci říci, že mne miluje. Nejsem zatím v nebi a záležel na tom, zdali projdu branami města. Ale vím, že přijmu-li Pána do svého života, mám už nyní požehnání spasení. Proto mu neustále důvěřuji.

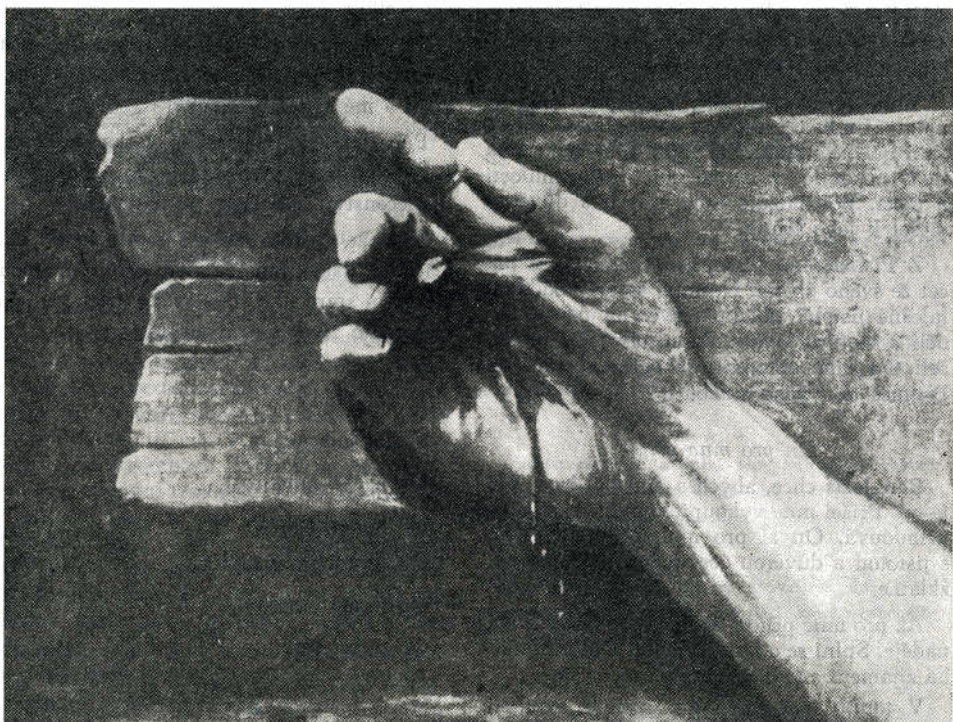
Poznal jsem, že nestačí věřit, že je Kristus, musíme v Něho věřit. Zdá se to jako nepatrný rozdíl, ale je důležitý. Jsem si zcela jist, že může splnit své sliby. To je základ mé zkušenosti.

Ježíš mne miloval, zemřel za mne a zachraňuje mne. Miloval také tebe a jako za mne i za tebe zemřel? Přijímáš Jeho záchranu?

Mám jeho spravedlnost

Ježíš, který se stal Synem člověka, dává mi svou spravedlnost. Když o tom uvažuji, nevím jak bych měl vhodnými slovy vyjádřit to, co koluje v mé mysli.

Jeho spravedlnost je bez poskvrny. Jedině

On je takový. Utkal překrásné roucho spravedlnosti a chce mne jím přiodít. Je to sva-
tební roucho, v němž mohu vejít na svatbu.
Mé roucho je ohyzděné, je poskvrněno hří-
chem. On mi však opatřil roucho, které mi
nabízí zadarmo, je to roucho bílé, které
skryje mou nahotu.

Co učiním s jeho nabídkou? Přijmu ji!
Jak? Doznám, že jsem ztracený a potřebuji
Boží pomoc. Podrobím se Boží vůli, svěřím
svůj život jeho moci, dovolím mu, aby mi
dal roucho své spravedlnosti. Doznám, po-
drobím, svěřím a dovolím. Tyto čtyři stupně
musím podniknout na každý den znovu a
znovu.

Moje víra bere Boha za slovo a jedná po-
dle toho, takže mám plnost spravedlnosti
Boží z víry. Nezatrzuji své srdce a zkus to
také!

Mám jeho vítězství

Dlouho jsem se snažil zvítězit nad hří-
chem, ale marně. Proč? Snažil jsem se dělat
něco, na co ve své vlastní síle nestačím.
Takovou práci Bůh ode mne nečeká. Nemu-
sím dobývat vítězství, stačí jen, když jej
přijmu. Získal ho za mne Pán Ježíš.

Kristus vybojoval jako člověk životní boj
a zvítězil. Získal vítězství a říká mi: „Bud
dobré mysli, já jsem přemohl svět.“ Mohu
tedy vděčně říci: „Díky Bohu, který mi dává
vítězství v Kristu.“ Zaplatil za mne neko-
nečnou cenu. Dává mi sebe samého. Stal se
mnou spravedlností. Jeho spravedlnost, jeho
život a On sám patří nerozlučně k sobě.

Jeho spravedlnost je živou zkušeností, činí
ze mne nové stvoření v Kristu. Jakmile jsem
poznal, jaké mám mít s Kristem spojení,
abych získal jeho vítězství, nastal pro mne
nový život. Nechci říci, že nemám boje, že
se nedopouštím chyb. Boje mám, jakmile
ztratím v Něho důvěru. Dopouštím se omy-
lu, když se rozdělíme. Proto mé heslo je:
Hled na Ježíše.

Musím bojovat dobrý boj víry. K tomuto
boji mi však nestačí tělesné zbraně ani dů-
věra v sebe. Těmito zbraněmi zlo nemohu
přemoci. Odevzdám se ale cele Pánu Ježíši,
aby mohl ve mně působit chtění i činění.
Zařídím-li se podle své víry, nezklame mne.
Žiji životem víry a On mi dává vítězství,
které přemáhá svět.

Vím, že jsem zhřešil, vím však také, že
mám přimluve u Otce, Pána Ježíše, který
smiřuje mé hříchy. Je mým obhájcem. Zná
mou podstatu a nabízí mi Ducha milosti
a moci. Povzbuzuje mne, abych s důvěrou
přišel k jeho trůnu.

Z Písma vím, že musím Bohu vydat po-
čet ze svého života. Nesmím se tedy oddávat
falešné jistotě. Musím stavět na pevné na-
ději a vejít za oponu, kam nás Ježíš přede-
šel. On mne obhajuje, je mým zástupcem.
Přijmeš také Jeho službu?

On pro mne přijde

Pán Ježíš chce, abych s ním byl tam, kde
je on. Přišel mne vykoupit a nyní se za mne
přimlouvá. On si pro mne přijde a já ho
s jistotou a důvěrou očekávám. On mne ne-
zklame.

Až pro mne přijde, skončí jeho práce a má
naděje. Splní se cíl všech dějin. Dal mi mno-
há znamenání a proto vím, že brzy přijde.

V tomto radostném dni nebudu pouhou

neznámou jednotkou v nesčíslném zástupu.
Mám radost z vědomí, že na mne myslí a
miluje mne. Až přijde, chci být připraven.
Usiluji proto denně, abych žil v jeho při-
tomnosti. Nečekám však nečinně. Sloužím
mu a dokazuji, že ho miluji a že chci získat
spasení skrze víru.

Mám naději, že pro mne přijde. Přijde
i pro tebe. Co tomu říkáš?

Rozděl se se mnou o svůj trůn

Tato myšlenka mne takřka ohromuje. Jak
je to možné? Jsem slabý, smrtelný tvor a
On je věčný, všemohoucí Bůh nade vším.
Tomu, kdo zvítězí, dám sedět s sebou na
trůnu... Tuto vládnutí, slavnou skutečnost
leze vysvětlit jedině tím, že mne miluje. Svou
lásku mi dokázal.

Satan chtěl strhnout lidskou rodinu do
hlubin věčné zkázy a člověka odloučit od
Boha. Bůh s námi však měl soucit, miloval
nás a smířil nás se sebou v Kristu.

Pán Ježíš pro mne však činí ještě víc.
Není to klamná představa horečnatého moz-
ku, je to holá skutečnost. Mám jeho vítězství
a jeho trůn. On je můj a já jsem jeho. Budiž
mu sláva.

Nehledej poklady v bahně hříchu, nýbrž
pozvedni zrak a hled na nabízenou korunu.
Přijmi roucho spravedlnosti, abys byl hotov
vzít také korunu slávy.

On mi je vším

Neumím vyjádřit slovy, čím je pro mne
Kristus. Je mi vším. Poznal jsem, že Kristus
stačí na mé potřeby. Zahledím-li se na něho,
zmizí všechny obavy a strach z budoucnosti.
Plní se při mne zaslíbení: „Ostříháš v po-
koji, kdo v tebe doufá.“

Mám-li rozeznat mezi dobrem a zlem,
musím mít moudrost. Ta mi je zaslíbena,
ale nestačí zde jen můj rozum. Mou moud-
rostí se stal Kristus.

Nejsem neomylný, ale vím, kam mám jít.
Chci-li zůstat na správné cestě, musím při-
jmout Ducha svatého a on se stane mou nej-
větší silou.

Ten, který je má moudrost, je i má spra-
vedlnost. Přiodívá mne rouchem spravedl-
nosti a mé hříchy příkrývá.

Pán Ježíš je ztělesněná láska v životě.
Když ve mně přebývá, je to jeho láska.
Společenství jeho lásky je nádherné.

Vím, že křesťan má v životě zvítěziti nad
hříchem. Jsem rád, že jsem mohl přijmout
Kristovu smrt jako smrt svého hříchu a jeho
život jako život můj a mé vítězství.

Je celý můj!

On je můj pokoj.

On je má moudrost.

On je má láska.

On je má spravedlnost.

On je mé vítězství.

On je mi vším.

ČÍM JE TOBĚ?

□□□□□□□□□□□□□□□□

I BŮH

nám dává hádanky

„On činí věci veliké, a to nevystiži-
telné a divné, jimž není do počtu.“

(Job 9, 10)

Úhoř je velká štihlá ryba se zvláštnou
ploutví, jež se táhne téměř podél celého
ocasu.

Před mnoha lety se lidé domnívali, že
mladí úhoři vznikají sami od sebe z blá-
ta řek. V dávné minulosti dokonce věřili
i tomu, vložili-li se do vody koňská žíně,
promění se časem v úhoře.

Až dánský vědec, Johannes Schmidt,
si v roce 1905 předsevzal vypátrat ta-
jemství vzniku úhořů. Za necelých třicet
let — zemřel v roce 1933 — podniknul
šest velkých plaveb, při nichž mnohokrát
projel křížem krážem oceány. Čtyřicet
tisíc mil musel uplavat, než se mu poda-
řilo získat z moře odpověď na úžasnou
záhadu.

Evropští úhoři se rodí na stejném mís-
tě jako úhoři američtí, i když se k němu
dostávají mnohem obtížněji. Sledujeme ži-
votní cestu těchto tajuplných živočichů.
Samečci úhořů se zdržují při ústí řek,
zatímco samičky se pouštějí po jejich to-
cích hlouběji do vnitrozemí. V určité
dobu se samičky vrací k samečkům a po-
tom společně plují do Chaluhového mo-
ře, které leží jižně od Bermud. Tam se-
stoupí do hloubky asi jednoho kilometru.

V této hloubce samičky položí miliardy
jiker a samečci je oploďní. Po tomto aktu
se již nevracejí zpět do svých řek, ale
dříve, než se z vajíček vylihnou jejich
potomci — zemřou. Nejzajímavější a nej-
podivnější věc však je u mladých úhořů.
Sotva se vylihnou z jiker — jejich tělo
je zpočátku sklovitě průhledné a měří asi
půl centimetru — vydávají se na cestu.
Ti, kteří se vylihli z jiker amerických ro-
ričů, vydávají se západním směrem, a na
východ plují ti, jejichž předkové připluli
z Evropy. Tito úhoři však nikdy neviděli
svoje rodiče a nikdo je nevede. Jak je
možné, že vědí, kterým směrem mají
plout?

A ještě je zde jedna zajímavá otázka.
Úhoři ze západní Evropy musí plout přes
šest tisíc kilometrů, aby se do Chaluho-
vého moře dostali, zatímco cesta ameri-
ckých úhořů je čtyřikrát kratší. Oba však
dosahují ústí řek, z nichž vyšli jejich ro-
diče, když mají přibližně stejnou velikost
— měří sedm až osm centimetrů. Evrop-
ský úhoř potřebuje k dosažení této délky
tři roky, kdežto americkému stačí jen je-
den rok.

V řece žijí asi osm let. Pak se vydá-
vají na stejnou cestu a za stejným cílem
jako jejich rodiče, aby zemřeli v Chalu-
hověm moři, kde se narodili.

Co je to za vliv, který na ně působí a
vede je při jejich plavbě? Kdo určí směr
cesty malinkým úhořům? Vědci zatím
tyto záhady nevyuštěli. „Vyvyšovatí tě
budu, Bože můj... i o věcech tvých pře-
divných mluvit budu.“ (Žalm 145, 1. 5)

□□□□□□□□□□□□□□□□

C. H. SPURGEON

kazatel s apoštolským duchem

(Pokračování)

Horlivý kazatel si předsevzal postavit obrovskou modlitebnu, která by pojala několik tisíc duší. Spurgeon patřil k Božím mužům, kteří při plném spoléhání na Boží pomoc nikdy nezapomínali na povinnost vlastního přičinění a úsilí. Začal proto pilně shromažďovat prostředky na stavbu „Tabernaklu“. Cestoval po venkově, kázal v chrámech a sálech i na volném prostranství a rozplameňoval lidská srdce pro Krista. Od počátku roku 1855 vydával pravidelně každý týden své kázání a rozšiřoval je. Tak se zvětšil kruh těch, kteří měli účast na jeho díle a podporovali je. Spurgeon prohlásil, že nezasvětil modlitebnu kázání evangelia, dokud bude na ní jediný haléř dluhu. Se svými staršími sboru předkládal celou věc Bohu na modlitbách. Vyslyšení proseb nenechalo na sebe dlouho čekat a on mohl vysvětit modlitebnu, která byla zcela bez dluhu.

Velké zástupy se hrnuly na kázání známého londýnského Božího svědka. Rozdávaly se i vstupenky, aby nevznikl zmatek při návalu. Na některých omnibusech byly umístěny tabulky s nápisem „Tabernacle“. Byla to velká kamenná budova, před jejímž vchodem stálo šest sloupů, k nimž vedlo široké kamenné schodiště. Budova se podobala spíše obrovskému divadlu než chrámu. Byla postavena tak, aby vyhovovala praktické potřebě, a nikoli pravidlům krásy a tradičního stavebního slohu. V přízemí bylo několik sálů pro biblickou školu a přednášky. Byly tu třídy, kanceláře a místnosti pro kazatele, diakony a starší sboru. Uvnitř modlitebny nebyl žádný oltář, žádná kazatelna ani žádné obrazy. Místo kazatelny bylo široké podium se zábradlím. V polokruhové místnosti vpředu se konával křesťanských dospělých ponoření. Kazatel kázal v civilním obleku a při modlitbě zakrýval rukou svou tvář. Bylo tu sedm tisíc sedadel. Každý věřící měl v rukou kapesní bibli a zpěvník. Celé shromáždění zpívalo mocně a nadšeně. Výborná akustika umožňovala, aby každý posluchač ze všech míst modlitebny výborně slyšel zvučný hlas řečníka.

Nejpozoruhodnější však bylo, že tato obrovská budova po dobu třiceti let byla pravidelně naplněna, jakmile v ní Spurgeon povzedl svůj hlas. Kromě členů sboru, jejichž počet rok od roku stoupal, patřili k návštěvníkům „Tabernaklu“ lidé všech vrstev národa. Přicházel ministerský předseda lord Palmerston a tehdejší kancléř Gladstone, básníci a spisovatelé jako Dickens, Tennyson a Ruskin, misionáři jako Livingstone, kazatelé různých církví, vojáci, námořníci, přístavní dělníci, Indové i černoši. Bývala to pestrá směsice lidí.

Tážeme se, jak bylo možné, že Spurgeon upoutal takový zástup lidí a znovu je shromáždil ke kázání. On sám vzdával Bohu chválu za to, že Duch svatý je onou přitažlivou silou, která působí skrze lidský nástroj.

A v tom měl pravdu. Poselství, které po dlouhou řadu let mocně zvěstoval, bylo rozhodující. Nesmíme však také zapomenout na výjimečný Boží dar geniální výřečnosti. Německý spisovatel Robert König praví: „Nikdy jsem nepocítil všemoc lidské výřečnosti tak, jako oné pozdní večerní hodiny. Jako umělec ovládá svůj nástroj, tak ovládal Spurgeon shromáždění. Postupně vytáhl všechny rejstříky. Tisíce lidí plakalo, usmívalo se, chvělo se, jásalo...“

Nesmíme zapomenout, že Spurgeon dal všechny své dary do služeb svého Pána, je muž se již v mládí cele oddal. Mluvil ze zkušenosti, z obráceného srdce. Nejvyšší věcí byla pro něj milost Boží, zjevená v Kristu Ježíši. Jak mocně působila tato milost v jeho životě, o tom vydává svědectví jedna příhoda. Jednoho dne navštívil Spurgeona důstojný duchovní, který byl k němu dosud v nepřátelském postoji. Po pozdravu vytáhl z kapsy dopis a zvolal: „Všemohoucí Bůh Vám požehnej! Milosrdný Bůh Vám požehnej!“ Pak vypravoval: „Měl jsem syna, o němž jsem se domníval, že bude oporou mého stáří. Začal však vést špatný život a odešel z domova. Čtete sám o jeho úsudech!“ Dal Spurgeonovi dopis a ten četl: „Milý otče, jsem zde v Americe. Našel jsem dobré místo a Bůh mi požehnal. Prosím Tě upřímně, abys mi odpustil tisícinásobné bezpráví, které jsem způsobil, a velké starosti, které jsem Ti připravil. Díky však Bohu, našel jsem Spasitele! Připojil jsem se tu ke křesťanskému sboru a doufám, že prožiji život ve službě Pánu. Stalo se to tak. Onoho dne, kdy jsem chtěl odcestovat do Ameriky, neodejel jsem. Jelikož jsem měl ještě čas, šel jsem se podívat na Spurgeonův „Tabernakl“. Vesel jsem dovnitř. Byla právě bohoslužba. A tu se se mnou setkal Bůh. Pan Spurgeon řekl mezi jiným: „Snad je zde nějaký syn, který utekl z domova. Ó kéž by se ho Pán dotkl svou milostí!“ A zasáhl právě mne!“

Starý duchovní složil pečlivě dopis, dal jej do kapsy a řekl: „Tento můj syn zemřel a já Vám přicházím říci, že už nejsem Vaším nepřitelem, že Vás miluji a budu milovat, pokud budu žít, neboť jste byl nástrojem, který přivedl mého syna ke Kristu.“

Ano, Bůh může učinit velké věci skrze toho, kdo věří. Přátelé i nepřátelé museli o Spurgeonovi vydat svědectví: „Mluví to, čemu věří. Věří tomu, co říká!“ Tento muž Boží mohl zvolat s žalmistou: „Uvěřil jsem, protože i mluvil jsem.“ (Žalm 116, 10)

Kníže kazatelů mohl proto získat tolik duší, že vybízel své posluchače k přímluvným modlitbám. Prosil a zapřísahal je, aby nepolevovali v modlitbě za kazatele a za kázání. V upřímné pokorě vyznával, že bez Ducha svatého není schopen nic vykonat. Sám prosí o působení Ducha svatého před kázáním během kázání i po kázání. Považuje však za bezpodmínečně nutné, aby se věřící za něj modlili, neboť Duch svatý může kázané slovo oživit v lidských srdcích. V upřímné skromnosti dodává, že není žádným studovaným teologem, nemá akademický titul, a proto je cele odkázán na Ducha svatého. A tak přitahuje sbor stále k úloze, která je mu samému dána. Napomíná je, aby mysleli na mladé lidi, prosí je, aby se srdečně ujali nově přijatých členů. Chce vidět před sebou živý sbor! Neúnavně probouzí nedbalé, podpírá kulhající, povzbuzuje ochotné, potěšuje bojující a stále je vede

k Pánu Ježíši Kristu, v němž je plnost milosti. Ve svém sboru nechce umět nic jiného než kázat Ježíše Krista ukřižovaného.

V jednom ze svých posledních svědectví v životě — dne 31. prosince roku 1891 — praví: „Při pohledu zpět nemohu zapomenout na hříchy minulého roku, kterých chci upřímně litovat. Kdo se nepovažuje za hříšného, ten vůbec nezná sám sebe. Ó přátelé, když pečlivě zkoumáme rok svého života v myšlenkách, pohnutkách a tajných představách, jak pokorní bychom měli být! Když jsem jel dnes ulicemi Mentonu, cítil jsem se zmalomyslně vědomím hříchu. A tu mi náhle projelo duší slovo: Ano, proto mám účast na díle Pána Ježíše, neboť on řekl zřetelně: „Nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných!“ Celé prostřednické dílo se koná ve prospěch hříšných lidí. Když jsem si vědom viny, pak jsem vírou ujištěn, že jsem uvnitř kruhu Boží milosti. Moje víra klade ruku na hlavu toho, který je naším zástupcem a obětím beránkem. Vidím, že jsou hříchy moje a hříchy všech věřících navěky odňaty skrze toho, který zemřel místo hříšníka. Plačte nad svými hříchy, ale zároveň pohledte okem víry na Syna člověka, který je vyvýšen tak, jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, aby všichni, kteří byli uštknuti starým hadem, pohleděli na něj a byli živi. Naše hříšnost je prázdnota, do které Pán vlevá své milosrdenství. Právě je tato zvěst a hodna přijetí, že Ježíš Kristus přišel na svět, aby spasil hříšné. V této požehnané skutečnosti nalezla má duše pokoj. Ačkoliv jsem kázal ukřižovaného Krista více než čtyřicet let a mnohé přivedl k nohám svého Mistra, nemám v tomto okamžiku žádný jiný paprsek naděje než ten, že můj Pán Ježíš vykonal všechno pro provinilé lidstvo.“

V těchto slovech je celý Spurgeon, v nich je hlavní obsah celého jeho poselství. Z posledních dnů jeho života se nám dochoval tento výrok: „Moje celá teologie se scvrkla na čtyři slova: „Ježíš zemřel za mne!“ Nyní můžeme snadněji pochopit, proč se říká, že od dob apoštola Pavla nepovstal horlivější a Kristu oddanější kazatel nad Spurgeona. Domnívám se, že Duch Boží, který naplňoval apoštola Pavla, trvale zmocňoval i tohoto svého pokorného služebníka.

Jsi-li sám, myslí na své chyby. Jsi-li ve společnosti, nezapomínej chyby ostatních přehlížet.

Teď, když jsme se naučili létat vzduchem jako ptáci a plout pod vodou jako ryby, zbývá nám jen jedno: Naučit se žít na zemi jako lidé!

Největší část života uniká těm, kdo dělají špatně, velká část těm, kteří nedělají nic, a celý život těm, kteří dělají, co dělat nemají.

Na světě jsou věci, kterým neuvěříme, dokud jim neporozumíme. Jsou však jiné věci, které nepochopíme, dokud jim neuvěříme.

Mocný je ten, kdo sebe přemůže.

OBJEV TAJEMNÝCH CHETITŮ

Před necelým stoletím se o Chetitech téměř nic nevědělo. I když v bibli nacházíme zmínky o těchto lidech, přece se z jejich veršů nedovídáme nic o dějinách, politické moci ani o náboženství nebo kultuře tohoto starověkého národa.

Na několika místech bible je uvedeno jejich jméno vedle Kananejských, Amorejských, Ferezejských, Hevejských a Jebuzejských (např. 2 Moj 33, 2; Kraličti překládají Hetejští). Byly to národy, které měly být před příchodem Izraelských vyhnány ze zaslíbené země Kanán.

Z biblických zpráv se však můžeme dovědět, že Abraham si od Chetitů koupil pozemek k rodinným pohřbům (1 Moj 23, 10), že udatný válečník Davidovy královské armády Uriáš byl Chetita (2 Sam 11, 3), že Salomoun měl ve svém harému Chetitky a obchodoval s králi Chetity (1 Král 11, 1; 2 Par 1, 17). A dokonce zjišťujeme, že vojsko v Damašku se poděsilo zprávou o blízkosti se Chetitech (2 Král 7, 6).

Je pravda, že kromě posledního verše, který jsme uvedli, nenacházíme v bibli žádnou zmínku o tom, že Chetitě založili svou říši a že měli po celá staletí velkou politickou

moc nad značnou částí starého světa. Nahodilé zprávy bible spíše vyvolávají dojem, že byli jenom bezvýznamným kmenem, jakým byli třeba Jebuzejští nebo Gargazitští, o kterých toho dosud příliš mnoho nevíme.

Nejenom, že před sto lety věděli lidé o Chetitech velmi málo, ale skutečnost, že jediné zprávy o nich byly obsažené pouze v bibli, způsobila, že mnozí učenci pochybovali o tom, že mohlo existovat nějaké chetitské království, které ohrožovalo jiné národy. Ve své knize „History of the Hebrew Monarchy“ (Londýn 1849, str. 178, 179) napsal Newman, že je prostě nemožné, aby se chetitští králové mohli co do moci vyrovnat králům judským, a aby mohli zastrašit syrské vojsko, jak je to uvedeno ve 2 Král 7, 6. Newman proto nepovažoval tento biblický příběh za historickou událost.

Ve známé „Encyclopedii Britannica“ uvádí T. K. Cheyne ve svém článku „Chetitě“ (vydání z roku 1881), že „nekritickým užíváním Starého zákona nastal v otázce dějin Chetitů zmatek“. Dále tvrdil, že místa, v nichž je o nich zmínka, „nemohou být považována za přísně historický doklad“.

Všechna tato nejistota týkající se Chetitů

však již dávno pominula. Ve skutečnosti je dnes o dávných Chetitech k dispozici tolik literatury jako o starých Židech, včetně Starého zákona. Srovnáme-li zprávy o starých Chetitech uvedené ve dvou odlišných vydáních světoznámé Britské encyklopedie, které dělí přibližně sto let, vidíme, k jaké úžasné změně v našich poznatcích došlo.

Ve vydání uvedené encyklopedie z roku 1860 je věnován Chetitům osmiřádkový odstavec a stručné zprávy tohoto obsahu tvoří v podstatě zhuštěné biblické zmínky o Chetitech. Naproti tomu najdeme ve vydání z roku 1966 článek o Chetitech, který je drobným písmem tištěn na více než jedenácti stránkách. Čtenář se zde dozví, jak byli v nové době objeveni, jaké jsou jejich starobylé dějiny, kultura, náboženství a literatura.

To vše mi proběhlo hlavou, když jsem poprvé cestoval na místo, kde leží rozvaliny hlavního města Chetitů, nazvané dnes podle nedaleké turecké vesničky jménem Boghazköy. Před více než třemi tisíci lety zde bylo skutečné velkoměsto.

Před touto cestou jsem prožil několik dnů v tureckém hlavním městě v Ankaře a v muzeu jsem studoval jeho bohaté sbírky starožitností, pocházejících převážně z doby Chetitů. Pro osvěžení paměti jsem si navíc přečetl několik knížek o dávných dějinách tohoto národa a v muzeu jsem si prohlédl kamenné památníky, nádoby, šperky a jiné řemeslnické výrobky Chetitů. Tak jsem byl poněkud připraven na návštěvu místa, odkud tento starověký národ ovládal velkou část tehdejšího známého světa.

Když jsem projížděl tureckými vysočinami do Boghazköy, srovnával jsem tuto krajinu se zeměmi říše babylonské, asyrské a egyptské. Egyptští Chamité také založili říši, ale jejich hlavní města — jako Théby a Memfis — ležela vždy na břehu mohutného Nilu. Semitští vládní stavitelé Mezopotámie spravovali své podrobené národy z měst, jako Babylon a Ninive, založenými na březích Eufratu a Tigridu.

Obě tyto dávné civilizace se vyvíjely buď v nížinách nebo údolích. U Chetitů tomu tak nebylo. Tento prostý lid miloval horskou krajinu a své hlavní město založil vysoko v horách a městskými branami obklopil i několik pahorků.

Než si však povíme něco víc o tomto lidu, podíváme se do nedaleké minulosti, a seznámíme se s tím, jak byl objeven dávno zapomenutý národ Chetitů. Příběh jejich opětovného „vynoření“ je moderní ságou biblické archeologie.

OBJEV STARÝCH CHETITŮ

V 18. a 19. století viděli návštěvníci Turecka a severní Sýrie na různých místech pomníky, představující buď sochy nebo hieroglyfické značky, nezapadající do kategorie sochařského umění, které je známé z Řecka, Egypta, Mezopotámie nebo Persie. Nikdo však nedokázal objasnit důvod těchto neobvyklých památníků.

Posléze vyšetřili tuto záhadu dva Angličané. Pracovali nezávisle na sobě a s nesterpnými pohnutkami. Přibližně ve stejnou dobu se však oba zajímali o podivné pomníky v Malé Asii a v severní Sýrii. Své epochální řešení uveřejnili ve stejném roce. Jeden z nich byl William Wright, misionář z Damašku a druhý A. H. Sayce, oxfordský profesor.

Wright nejprve objevil několik nápisů na kamenných stavbách domů v Hamatu v Sýrii. Později se dověděl o tom, že v Djerabis (starověkém Karchemis u Eufratu) jsou také památky, popsané podobným písmem. Srovnával je s jinými pomníky Malé Asie a usoudil, že jsou to pozůstatky po Chetitech, o kterých je zmínka v bibli. O tomto národu mluví zřejmě i egyptské, asyrské a babylónské nápisy, jež byly teprve nedávno rozluštny.

V egyptských nápisích objevuje se často lid pod názvem Keta a v nápisích, psaných klínovým písmem, vyskytuje se často jméno Hatti. Wright měl dojem, že Cheta i Hatti se ztotožňují s biblickými Chetity. Výsledkem jeho úvah byla kniha nazvaná Říše Chetitů, vydaná v roce 1884.

Sayce zahájil svůj průzkum o několik let později než Wright, ale začal také v Hamatu a pokračoval na jiných místech, kde přišel na podobné pomníky. V roce 1884 vyšla Wrightova kniha, kterou uveřejnil pod názvem Nové světlo ze starých pomníků. V ní píše:

„Před pěti lety nikdo netušil, že kdysi existovala v západní Asii velká světová říše, soupeřící s Egyptem a Asýrií. Jejimi zakladateli byli nepovšimnutí Chetitové ze Starého zákona. Nikoho nenapadlo, že tito Chetitové kdysi měli své zbraně, své umění a své náboženství, a že raná civilizace Řecka a Evropy jim je zavázána právě tak, jako Feničanům.“

Tvrzení Wrighta a Sayce nebyla zpočátku ověřena archeologickým badáním, jež by jejich teorie mohlo potvrdit nebo vyvrátit. Teprve v roce 1906 zaútočil jistý archeolog na velké prostranství zbořenin Boghazköye. Byl to význačný německý starozákonní učenec a orientalista Hugo Winckler. Ten zorganizoval pro Německou orientální společnost expedici na místo, kde se měl nalézat klíč k celému problému Chetitů.

Chetitský král Asitawandas mohl být obveselován právě tímto dvorním hudebníkem

A tak takřka najednou našel obrovský archiv tabulek s klínovým písmem, obsahující deset tisíc dokumentů. Mnohé byly napsány babylónskou řečí. Jelikož orientalisté tento jazyk znali, mohl si Winckler tabulky na místě přečíst. Záhy poznal, že skutečně vykopává hlavní město Chetitů, poněvadž, jak se ukázalo, tvořily doklady část úředního archivu starověké chetitské vlády.

Za jeden z nejcennějších objevů byla považována tabulka, jež obsahovala text smlouvy mezi chetitským králem Hatusilem a egyptským faraónem Ramsesem II. Text této smlouvy s Chety byl již znám z egyptských hieroglyfických záznamů nalezených u Karnaku a u Abu Simbel. Tím bylo nad všechny pochyby jasné, že hlavní město Chetů bylo dle egyptských nápisů u Boghazköy. Záhy se ukázalo i to, že Chetové (někde psáno též Ketové) byli Chetitové z babylónských textů a také Hetejští z bible.

Kromě tabulek s klínovým písmem psaných babylónsky, jež orientalisté uměli přečíst, našlo se i tisíce tabulek, psaných sice babylónským písmem, ale s neznámým jazykem — zřejmě hetejským. Tento objev ležel ladem. Teprve po několika letech dostal mladý český asyriolog Bedřich Hrozný za úkol tyto texty opsat a přeložit za účelem zveřejnění.

Během práce se mladý učenec tak seznámil s neustále se opakujícími slovy a větami, až ho napadlo, že řeč Chetitů musela patřit do indoevropské skupiny jazyků. Pokoušel se o rozluštění v tomto směru a přišel záhy na to, že to, co opisoval, se skutečně velmi podobalo jazykům indoevropským.

Mám ve své soukromé knihovně padesátistránkovou brožurku, vydanou v prosinci 1915, v níž profesor Hrozný předkládá vědeckému světu navrhované rozluštění starého chetitského jazyka. Tato publikace má název: Die Lösung des hethitischen Problems (Řešení problému Chetitů). Tento epochální objev nám otevřel přístup k obrovskému množství literatury, která byla přes tři tisíce let zahalena rouškou tajemství.

Další skupina textů však dlouho vzdorovala rozluštění. Byly to hieroglyfy na četných chetitských kamenech a pečetích. Bylo zřejmé, že byly psány jazykem Chetitů, ale znaky se nepodobaly egyptským hieroglyfům. Mnoho učenců se po mnoho let velmi snažilo tento problém rozluštit a věnovalo spoustu úsilí, času a důkladnosti — marně.

Teprve v roce 1947 byl objeven klíč k rozluštění hetejských hieroglyfů. Onoho roku objevil Němec Helmut Bossert, t. č. profesor na universitě v Istanbulu, nové archeologické pole působnosti Karatepe na řece Ceyhan. Bylo to v jihovýchodním Turecku. Zde vykopával městskou bránu, vykládanou z obou stran popsanými kamennými deskami. Desky byly na jedné straně pokryty dlouhými fénickými nápisy, jejichž čtení a překlad nepůsobily potíže. Na druhé straně byly stejně dlouhé nápisy v hieroglyfech Chetitů.

Bossert hned poznal, že tyto nápisy se mohou stát klíčem k rozluštění písma chetitských hieroglyfů. Spolu s dalšími pracoval několik let na těchto textech a poznával jejich tajemství. Dnes mohou tedy chetitologové snadno číst hieroglyfy chetitských nápisů.

HISTORIE CHETITŮ

Co jsme se dověděli z chetitských nápisů o dějinách tohoto starobylého národa? Dnes víme, že Malá Asie byla na počátku dějin

Mezi mnoha bronzovými soškami, které Chetitové uctívali, je i tento bronzový domácí bůžek. Je 30 cm vysoký

osídlena domácími, nikoli indoevropským obyvatelstvem. Ti se nazývali Cheti (Hatti). Nezanedali po sobě žádné písemné zprávy. Ale na počátku druhého tisíciletí př. Kr. přišli přes pohoří Kavkazu Indoevropané a zabrali země starých maloasijských Chetů. Založili velké město Boghazköy a pojmenovali je Hatusa. To se stalo jejich hlavním městem. Ve své původní vlasti jižního Ruska se tito lidé nejmenovali Chetitové, ale jako nástupci dřívějších Chetů začali být nazýváni jejich jménem.

Nechceme zde rozebírat celou historii jejich existence, která zabírá dobu několika staletí. Stačí, víme-li, že jeden jejich král, Muršilis, vytáhl proti Babylónu a kolem roku 1600 př. Kr. jej vyplnil.

Ve 14. století, kdy Egypt byl již velmi slabý, rozšířil slavný chetitský král Šupiliuma moc své země až na jih k Damašku do Sýrie a krátce nato se otevřeně střetl s Egyptem. Počátkem 13. století bojoval Hatusil u Kadeš v Sýrii proti Ramsesovi II.

a egyptského krále porazil. Později však Chetitě uzavřeli s Ramsesem II. smlouvu, jak jsme již uvedli. Tento farao se dokonce oženil s chetitskou princeznou.

Konec Chetitů nastal koncem 13. století, kdy do Malé Asie vtrhli „obyvatelé moře“. Byly to různé kmeny z Kréty, Sardínie a Sicílie, jakož i z pobřeží Itálie a Řecka. Mezi nimi byli i bibličtí Filistiňští, se kterými měli Izraelští v pozdějších staletích mnoho nesnází. V této invazi země Chetitů padla a hlavní město Hattuša bylo úplně zničeno. Později už nebylo obnoveno ani obydleno.

„Obyvatelé moře“ naštěstí nezaútočili na východní chetitská města ležící v syrském zázemí. Proto města Karchemiš, Hamat a Kádeš existovala jako nezávislé městské státy ještě dalších 300 let. Teprve v devátém století byla pohlcena Asyrskými. Od té doby stal se název Chetitě pouze historickým označením.

CHETITĚ V BIBLI

Čtenář bible se jistě zeptá: A mají Chetitě vůbec něco společného s biblí? Archeologické objevy dávají uspokojivou odpověď i na tuto otázku. Jak jsme již uvedli, bibličtí Hebrejští jsou vlastně Chetitě. Chetita, který prodal v Hebronu Abrahamovi kus pole, patřil k „Proto-Chetitům“, jak nazýváme Chetitě žijící před indoevropskými Chetity. A nebyl to nikdo jiný než zase Chetitě, kteří za Mojžíšových dnů tvořili říši, jež ovládala z hlavního města Boghazköy Malou Asii a Sýrii.

Z pozůstatků říše Chetitů, zde byla dlouho syrská statutární města, jež dodávala Šalomounovi nevěstky a obchodovala s ním. Zpráva o blížícím se jejich vojsku zastrašila za dnů proroka Elizea síly damašského krále Benadada. Krátce nato se bible i dějiny o Chetitech odmlčují, poněvadž byli zahřeni Asyrskými.

NAVŠTĚVA V BÝVALÉM CHETITSKÉM HLAVNÍM MĚSTĚ

Když jsem poprvé kráčet k bývalému chetitskému hlavnímu městu, uvažoval jsem o těchto a o dalších skutečnostech, jež jsem se před návštěvou Bogazköy dověděl.

Když jsem přišel do této vesničky, našel jsem tam strážce rozvalin, kterého mi ředitel muzea v Ankaře doporučil. Měl být mým vůdcem. Byl to starší muž chodící o holi. Lámanou němčinou mi řekl, že ještě jako malý chlapec sloužil pod Wincklerem a že odnášel vykopaný odpad. Potom byl za první světové války v turecké armádě. Však také dosud nosí v noze památku na spojeneckou střelu, která ho ochromila. Za pomoci tohoto vlídného muže a po prostudování mapy celé oblasti, kterou vydali archeologové jsem se snažil porozumět rozlehlým rozvalinám, jež kdysi tvořily slavnou metropoli Chetitů.

Hrazené město, v němž bylo několik pahorků a údolí, zabíralo plochu 167,7 hektaru. Na jednom příkrém kopci, který se dnes jmenuje Büyükale, ležela stará akropole. Za jejími ochrannými zdmi byly paláce, obchody a administrativní budovy, kde před několika roky archeologové našli státní archiv. Onen muž mi ukázal místa, kde byly nalezeny celé hromady klinových tabulek.

Potom jsem přešel k jižní části města, v níž leží sutiny několika menších chrá-

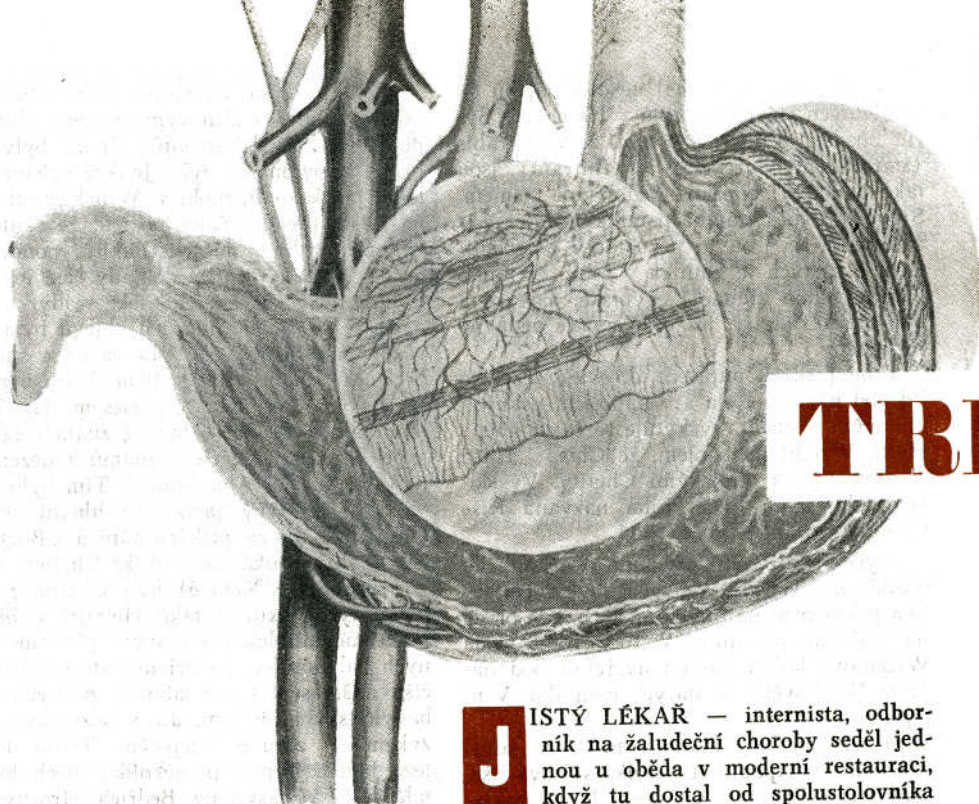
mů a došel jsem ke Královské bráně městské zdi. Po obou stranách vchodu dosud stojí obrovské tesané monolity. V jednom je zachovalý relief válečníka, snad boha, ozbrojeného sekerou a mečem. Monolitické sloupky jsou vytesány tak, že tvořily klenutou střechu. Dosud se zachovala lůžka dveřních čepů a vyhloubeniny pro závory, jimiž se dveře zamykaly.

Kráčel jsem podél zachovalé západní městské zdi, až jsem došel k podzemnímu tunelu, na místo, dnes nazývané Yerkapu. Neodolal jsem pokušení a prošel jsem 70 metrů dlouhým tunelem, který se táhne z vnitřku města ven. Zdi, věže a schodiště jsou tak zachovalé, že lze snadno studovat systém obrany města.

Po návratu do Bogazköy jsem si najmul chlapce, který mne zavedl dva kilometry dlouhou stezkou Yazilikaya ke hromadě kamenů, ležících na severovýchodní straně starodávneho města. Rozpoznal jsem dvě velké kamenné místnosti, na jejichž zdech byly celé řady mužských a ženských božstev i jiných soch a mezi nimi též hieroglyfické nápisy. Zde asi bývala skalní svatyně, v níž kdysi uctívali „tisíce bohů království národa Chati“. Silně poškozené pozůstatky chrámových zřízení v Bogazköy nedávají takový přehled modlářského kultu a polyteistického náboženství starých Chetitů jako svatyně v Yazilikaya.

Snažil jsem se podat několik dojmů novodobého návštěvníka Bogazköy, dávného hlavního města Chetitů. Vykopávkami u Ališar Hüyük, Karatepe, Karchemiš, Hamat a jinde jsme získali další informace, týkající se tohoto starodávneho národa, o němž lidstvo před sto lety nevědělo vůbec nic. Chetitě byli vzkríšení z mnohatisícletého spánku a biblické zprávy tím byly jedinečným způsobem objasněny.

Dr. S. H.

TRI

JISTÝ LÉKAŘ — internista, odborník na žaludeční choroby seděl jednou u oběda v moderní restauraci, když tu dostal od spolustolovníka otázku:

„Která nemoc je dnes nejrozšířenější?“

Jeho odpověď byla překvapující: „Nemoc bez diagnózy.“ A potom dodal: „Nenajdete o ní ani zmínku v učebnicích nebo v moderních záznamech, a přesto je to nemoc, kterou trpí velká část civilizovaného světa. Postižení touto chorobou sedí přímo zde v restauraci.“

Nato se podíval k baru, kde několik hostů vesele popíjelo.

„To je jeden druh pacientů,“ pravil.

Pak se zahleděl diskrétně k nedalekému stolu. Tam seděl malý zavalitý člověk se zarudlou tváří. Tlustou pěstí bušil do stolu a podnapile si bručel pod vousy.

„Zde vidíte, jaké jsou příčiny tak rozšířené choroby blahobytu,“ řekl. „Alkohol, některá koření a spěch poškozují žaludek mnoha lidí. Zlozvyky a neukázněnost ve správě podřívají zdraví lidí a zeslabují fyzicky i morálně. Alkohol, koření a spěch mají na svědomí překyselení žaludku a nespavost. A překyselení žaludku je příčinou špatné nálady.“

Onen lékař měl pravdu. Tyto tři věci mají totiž stejné účinky jako výbušnina, zvláště když se promísí v uzavřeném prostoru nervózního žaludku. Potom působí jako dynamit. Jestliže plně zaměstnaný člověk použije svůj žaludek jako mixér pro tuto nebezpečnou směs, skončí dříve nebo později v ordinaci lékaře.

Alkoholické nápoje tedy ovlivňují práci žaludku a střev. Pamatuješ si, jak tě bolelo a páliło, když sis malou ranku potřel jódovou tinkturou? To alkohol působil na nervová vlákna v kůži. A právě tak se umí „zakousnout“ do chuťových čidel, umí zanížit žaludek, podráždit ledviny a otupit mozek. Alkohol ničí chuť i vnitřní orgány. Chceš-li si proto na jídle opravdu pochutnat, neotupuj chuť žádnými lihovinami.

Stejně jako alkohol, tak i některé druhy ostrého koření působí zhořbně na nervózní žaludek. Internisté se shodují v tom, že silně kořeněná a ostrá jídla nepatří do jídelníčku nervózního pacienta. Hořčice, v octě nakládané okurky, pepř a podobná koření dráždí. Nervózní žaludek ovšem vyžaduje uklidnění a ne dráždění.

Přes padesát procent lidí trpí špatným zažíváním. Ti by se měli docela vyvarovat koření, protože ono dráždí nejen nos, krk, jazyk a žaludek, ale i střeva, ledviny a kůži.

Podobně jako alkohol, tak i koření připravuje člověka o chuť, a to je neštěstí. Chuťové buňky jsou velmi citlivé a křehké. Ostře koření je umrtvuje a snadno otupuje smysl pro jednoduchá, prostá a zdravá přírodní jídla. Lahodná meruňka, broskev nebo šťavnatá zelenina nechutnají vždy tomu,

ky. Bývá to u osob citlivých na dráždivé koření. Na kůži se někomu může objevit vyrážka a svědění, poněvadž část pepře uniká potními žlázami.

A nakonec je zde ještě tlusté střevo, které dostane zbytek vejce a pepře. Předráždění tu působí křeče a křečovitě tlusté střevo je velmi umíněné. Proto se pomstí zácpou. Lidé, kteří nejsou zvyklí na silně kořeněná jídla, často doplácí na španělskou nebo maďarskou kuchyni zácpou.

Říká se, že dobrá polovina duševních pracovníků trpí „nemocemi nespokojenosti“ — zácpou, vědy trávicího ústrojí a koronárním onemocněním srdce. Nejčastější příčinou těchto chorob je chronické dráždění tračníku neboli křečovitá zácpa. A lékaři dobře vědí, že ta se nedá vyléčit jenom projímadly, ale i spokojenou myslí. Chceš-li být zdravý, nauč se spokojenosti. Vyřešíš-li svou duševní rozladěnost a drobné mrzutosti, odstraníš mnohé potíže se zažíváním.

PIŠ NEMOCÍ BEZ DIAGNOSY?

kdo si zvykl na koření. Nechtěj proto patřit k těmto lidem. Střež svůj jemnocit a schopnost vychutnat příjemné odstíny lahodných přírodních pokrmů.

Polož vařená vejce na sluníčko, posyp je hustě pepřem a pak se dívej na jeho působení. Někteří lidé si pochvalují pocit pálení v ústech, podobající se štipání mravenců. Takové je totiž působení pepře. Pepř kousne neboli spaluje drobné nervy, které nám říkají, že polévka je horká. Vynikající fyziologové tvrdí, že pepř nemá chuť. Chuťové buňky jej nevímají. On však páli. Dráždí právě ty nervy, které nás upozorňují, je-li pokrm horký nebo studený. Štípe nás i do nosu. Silně pepřené jídlo působí kýčání a slzení očí — a podobný vliv mají i některá jiná koření.

Od úst, oči a nosu se však podívejme o patro níž, co tam říkají orgány opeřeným vejším. Žaludek je skoro tak jemný, jako oko. Dostane-li se pepř náhodou do oka, způsobí zánět. Oko začne slzet, zarudne a páli. Jemná žaludeční sliznice obsahuje tisíce jemných žlázek, jež produkují kyselinu a pepsin. Ona reaguje na dráždidla právě tak jako oko. „Slzi“, zarudne a zanítí se. Žaludek se snaží zvýšenou tvorbou kyseliny a pepsinu dráždidlo zředit a jako nevitaneho hosta co nejrychleji zbavit.

Toto překyselení žaludku je pro pacienta nebezpečné. Jakmile nervózní žaludek pracuje pod stálým tlakem, stáhnou se drobné cévy v žaludeční stěně a znemožní správné prokrvení žaludeční výstelky. Zvýšená sekrece žaludeční kyseliny se stává vlivem pepře závažnou půdou pro vznik vředů. Žaludeční sliznice nedostatkem krve bledne a slábne. Dráždění pepřem a jiným kořením má potom za následek, že přebytná kyselina působí na zeslabené místo. Tak vzniká snadno eroze a vřed.

Dodejme však ještě, že ani zaživací ústrojí nestojí o tohoto zákeřného vetřelce a velmi se podráždí. Běžné pokrmy se obvykle natráví do tekuté podoby a vstřebávají se do krve pomocí střevních klků. Ovšem pepř a jiná koření nejsou vlastně pokrmem a krevní oběh se jim brání. Drobné klky ochotně přijmou vejce, ale odmítají jeho „černého pasažéra“. Poněvadž pepř působí záněty a hromadění krve v klcích, dostanou se jeho části do krevního oběhu, který je však co nejrychleji dopraví do ledvin nebo do potních žláz kůže.

Jemné ledvinové pánvičky mají za úkol krev filtrovat a tvořit moč. Ty jsou však nad tímto nevitáním hostem tak rozhořčeny, že prorazí ve stěnách „otvůrky“, aby se ho zbavily. Těmi pak snadno unikne trochu drahocenné krve. Je přece známo, že ledviny někdy vylučují bílkoviny i červené krvín-

A co spěch?

„Rychle! Rychle! Rychle!“ — to je heslo dneška. Chceme jezdit co nejrychlejšími dopravními prostředky. Nadzvuková rychlost se stává cestovní rychlostí. Začínáme se světem pohybovat tak rychle, až nás jímá závrať. Přitom musíme být moderní, vše musíme mít rychle a mechanizovaně. Vše musí být vyrobeno lépe a rychleji. Na tom by nebylo nic špatného, kdybychom si přitom nezkracovali i oddechové chvíle a dovolenou. Nechceme ztratit ani vteřinu. Nevychceme ani jednoho přítele a předjíždíme všechny vozy před námi.

Zrevidujme však svůj program a zjistíme, že se zabýváme mnohými zbytečnostmi, a potom nemáme pro sebe čas. Jsme v ustavičném pohybu. Stále se honíme za něčím jako veverka, stále někam chodíme a jsme samá pochůzka a návštěva. Mnoho rodin by vůbec nemuselo mít obývací pokoj, protože ve skutečnosti žijí mimo domov.

I náš slovník překypuje spěchem a napětím. Jsme hrdi na úsečnou stručnost, a proto zkracujeme, co se dá. Mluvíme jako kulomet, div nepoužíváme telegrafické zkratky, aby ani slůvko nepřišlo nazmar. Celý náš život vyjadřuje vnitřní spěch. Něco „shltne“, „načmáráme“ dopis nebo „chytíme“ autobus. Zvykli jsme si nejenom na strohost, ale i na hrubost, a proto zdvořilost se nám stává vzdáleným pojmem.

Spěch však zabíjí. Vytváří více nervozity a žaludečních vředů, než mohou velké automobilky vyrobit aut. Je to lidojed, který užívá naší vitalitu. Nezapomeňme ovšem, že náš žaludek nestojí svým významem na posledním místě. A takový program „na prasknutí“ má na svědomí právě žaludky. Potom musí lékař poslouchat naše stesky:

„Mám žaludek jako uzel a po jídle cítím pálení žáhy.“ Hlavní příčina těchto stížností je v uspěchanosti a ustaranosti.

Žaludek je obrazem mysli. Mysl přetížena starostmi, vnitřním neklidem — ale i závistí a nenávistí, ovlivňuje vnitřní ústrojí a člověk nevychází z tísnivé situace. Mrzutě, předrážděné myšlenky vysílají do žaludku impulsy, které zde působí překyselení, křeče, pálení žáhy a bolest a narušují trávení.

Průvodním jevem spěchu je obyčejně nespokojenost. Protože stále honíme čas, jsme nespokojení, a protože jsme nespokojeni, jsme i nervózní a úzkostliví.

Kdybychom si uměli pohovět, kdybychom dopřáli trochu klidu i své mysli a kdybychom brali život tak, jak je, byl by i náš žaludek a celý zaživací organismus spokojenější. Nespečejme proto jako s větrem o závod, netáhněme za sebou starosti věřejška a netrapme se o zítřek.

Moji pacienti si velmi často stěžují na plná a podrážděná střeva. Proto jsem pro ně sestavil několik prostých rad, týkajících se spokojené střevní činnosti. Máš-li o ně zájem, pak jsou zde i tobě k dispozici:

1. Dopřej si dostatek spánku. Spi nejméně osm hodin. Jdi spát o hodinu dříve než obvykle a ráno vstaň o půl hodiny dříve, abys nemusel celý den žít v neustálém spěchu.

2. Před snídaní vypij dvě sklenice vody a během dne šest až osm dalších sklenic tekutiny.

3. Snídej dobře. Ovoce, obiloviny, sklenici mléka, vejce, celozrnný chléb. Zvykni si na pravidelnost v jídle. Nejez v chvatu.

4. Nechoť se hned po snídaní, aby střevo mohla pracovat normálně, beze spěchu.

5. Udělej si čas na práci. Neproháněj sebe, ani své okolí. Práce ti půjde rychleji a lépe.

6. Jdi do práce včas, abys klidně prošel cestou k autobusu nebo tramvaji a abys neprobíhl určený na poslední chvíli.

7. Denně pamatuj na rozvíčku. Protáhni si svaly. Jak? Obejdi několik bloků domů, dělej něco na zahrádce nebo si zahrej s míčem. Nezapomínej na dostatek pohybu!

8. Neužívej dráždivá projímadla podle vlastního rozhodnutí. Lékař musí posoudit, o jakou chorobu u tebe jde a předepíše ti vhodný režim. Dnešní lékařská věda doporučuje mírnější projímadla rostlinného původu, zapíjená větším množstvím vody, na něž si střeva tak nezvyknou.

9. Nezapomeň, že se jedná o tvůj život a že ho máš z velké části ve svých rukou. Máš právo prožít své dny v chvatu a shonu. Ale mnohem moudřejší je život klidně vychutnat. Pamatuj, že jen dnešek je tvůj. A může být později, než si myslíš.

10. Nauč se být spokojen s tím, co máš. Ctižádost je zdravá, ale není-li usměrněna, může tě zabít. Je dobře toužit po lepším postavení v životě, ale nesnaž se ho domoci rychleji „pomocí loktů“ a nespokojeností. Ztratíš přitom zdraví, nevychutnáš úspěch, dostaví-li se. Proč bys měl úspěšně ztroskotat? Odpočiň si, dopřej svému zaživacímu traktu klid a spokojenost. Tím si přivoláš úspěch.

Když se jeden můj klidný a šťastný přítel chystal do důchodu, dokázal mi, že nejlepší způsob, jak být vyrovnaný a spokojený, je úsměv.

„Doktore,“ říkal mi často, „pamatuj si, že pokud se neusmíváš, jsi jen napolo oblečen.“

Až se budeme tedy ráno před zrcadlem upravovat, nezapomeňme na úsměv pro všechny. Prospěje to naší šťastné náladě a spokojenosti lépe než všechny léky.

VÍCE LÁSKY a méně trestání

„Snažím se co nejlépe vychovávat našeho malého šestnáctiměsíčního Jindru, ale mám pocit, že to dělám docela špatně. Často kňourá a zdá se, že je stále nespokojený. Když ho hubuji a říkám mu, aby byl zticha, začne někdy usedavě plakat, jindy je zlostný, podle toho, oč právě běží. Nedávno si zvykl tlouci při mém kázání hlavou do zdi anebo do čehokoli tvrdého. Kdykoli ho přísně trestám, mám výčitky svědomí, poněvadž si uvědomuji, že to není tak docela jeho vina. Brali jsme se s manželem, když jsme ještě neměli dokončená studia, a tak si myslím, že jsem příliš mladá, abych mohla být dobrou matkou. Nemáme také mnoho potřebných věcí. Náš příjem je malý, protože manžel nezískal náležitou kvalifikaci, když nedostudoval. Bývám zničená a vím, že někdy to přenáším na našeho synka.“

Cítím s tou maminkou a s malým hošíkem, snad více s ním. Dítě má vrozenou touhu po lásce a chce cítit, že je vítáno. Dokonce mladší děti než šestnáctiměsíční vytuší, je-li v jejich domě důležitý činitel lásky a bezpečí. Jindra trpí už několik měsíců nedostatkem těchto významných vlastností. Nyní si uvědomuje, že jeho případ je beznadějný. Nastal začarovaný kruh, ve kterém je nešťastný se svou matkou a ona je nešťastná s ním.

Matka přísně trestá svého synka, jako by on mohl za nešťastnou situaci. On se snaží vyjádřit svým nářkem, že touží po její lásce a pozornosti, ale ona to nevnímá.

Zamýšlíme-li se nad vnitřními potřebami malých dětí, je třeba uvést poznámku matky sedmiměsíční holčičky.

„Moje malá Janička už umí lézt a nahlí-

ží do všeho, co jí přijde pod ruce. Snažím se ji za to plesknout přes ručičky, ale nezdá se, že by to pomohlo. Jak ji naučím, aby nesahala na zakázané věci?“

Uvádím část své odpovědi:

„Jana prožívá kritický věk. V prvním roce se u dítěte vyvíjejí nervové spoje, důležité pro použití svalů a při tvorbě postojů, jež ovlivní jeho myšlení a učení.

Protože normálně zvědavé a zdravé dítě v tomto věku využívá všech možností, kdy může něco chytit a poznat, a tím se učí, je práce s ním nesnadná. Nechceme dítě připravit o možnost zdravého rozvoje. Dovolme Janičce, aby věci ohmatávala a zkoumala. Uklidíme však v domě vše, co může být nebezpečné, co je křehké, jedovaté nebo nějak cenné. Je pochopitelné, že si nesmí myslet, že si může se vším hrát.

I malé dítě už má být rozumně ukázněno, ale myslím, že se to nesmí dít tvrdým a strohým způsobem. Vyhněme se raději předem krizím, než abychom nechali věc dojít tak daleko, že by bylo třeba dítě trestat. Kdykoli musíte Janě říci ne, snažte se to vyrovnat nějakým pozitivním vlivem, jako např. chvíli si s ní pohrajte, pochovejte ji v náručí anebo jí prokažte nějak jinak svou lásku a dopřejte jí radost.“

Dále si povíme něco o osmiletém Mirkovi, kterého si jedni rodiče přivlastnili. Říkájí o něm, že je nervózní a bojácný. Ve čtyřech letech začal koktat, ale už se mu dosti podařilo tento zvyk překonat. Je často výbušný. Ve škole dělá učiteli potíže, protože soustavně něco ostatním žákům šeptá. Snaží se upoutat na sebe pozornost tím, že

vypravuje zajímavé, zcela vymyšlené příběhy. Rodiče tvrdí, že je pro ně tvrdým oříškem, poněvadž se ani trestáním nemění, ale je spíše rozmrzelý.

Mirkovi rodiče jsou rozumní lidé a myslí to s ním dobře. Ale mají pocit, že mu prokázali velké dobrodiní tím, že ho adoptovali a že s ním jednají jako se svými ostatními dětmi, které jsou starší než on. Vše nasvědčuje tomu, že Mirek pochybuje, že by mu byli prokázali zvláštní dobrodiní. Rodiče se snaží vychovat z něho chlapce, ale přitom zacházejí do strohosti a puntíkářství.

Adoptované dítě potřebuje více lásky a více důkazů o tom, že je žádoucí, než dítě, které se v rodině narodí. Mirkovi rodiče se naneštěstí snaží hoča usměrnit trestáním, místo aby použili magického vlivu lásky. Když jsem jim řekl, že Mirek potřebuje více lásky, odpověděli mi, že si nechtějí ještě zkomplikovat situaci tím, že by ho rozmazlili.

Může láska dítě zhýčkat? Chtěl jsem přijít na kloub tomu, co to znamená zhýčkat dítě. Zpočátku jsem měl dojem, že rozmazlené dítě je takové, kterému rodiče tak dlouho povolovali, až se stalo umíněné, sobecké a bezohledné k jejich přáním.

Jsem dosud přesvědčen o tom, že tato definice je zcela správná. Snad bych ještě dodal, že zhýčkané dítě nechce dělat to, co se očekává od průměrných dětí. Chce být zproštěno povinností, do kterých se mu nechce. Není tak spolehlivé jako průměrné dítě jeho věku.

Dítě není zhýčkané přílišnou láskou. Ale

snadno je zhýčkáme, chráníme-li je před skutečnostími života.

Rodiče, kteří kritizují Jeníkova učitele, že mu dá z počtů dvojku místo jedničky, zhýčkají ho tím, že mu namlouvají, jako by byl lepší počtář, než jak ho oceňuje učitel.

Rodiče, kteří sousedovi klidně lžou, místo aby přiznali, že mu Jeník rozbil okno u sklepa, chlapce hýčkají a učí ho podvádět. Měli by ho vést k tomu, aby dovedl nést následky svých chyb.

Správně projevená láska nemusí vést k takovým závěrům. Láska znamená víc než večer ukolébat dvouleté dítě k spánku. Je víc než dát ráno školákovi políbení před odchodem z domu. Znamená víc než zavázat raněný prst, víc než pomáhat děcku při vypracování úkolů. To vše patří k projevům lásky. Patří sem i podíl na Jeníkových radostech a účast na jeho zklamáních ve chvílích nezdaru. Láska musí dítě vést ke společenství s ostatními, aby cítilo, že tvoří součást lidské rodiny. Opravdová láska projevuje se právě tak upřímně v těžkostech jako ve chvílích úspěchu.

Zajímají-li se rodiče o starosti svého dítěte, dokazují mu tím nejlépe svou lásku. Láska nevyžaduje od nich, aby se vždy dítě zastávali anebo aby je chválili, když si pochvaly nezaslouží. Láska je projevem přesvědčení, že ono patří k rodině v každé životní situaci. Láska vytváří z otce, matky a z dítěte společníky v umění vycházet v dobrém i ve zlém.

Láska vede rodiče k tomu, aby kladli zájmy dítěte před zájmy vlastní. Snad právě zde rodiče zapomínají projevovat lásku. Nechtějí přiznat své sobectví a dítě trestají, jako by mu chtěli dokázat, že je to jeho a ne jejich vlastní vina.

BIBLE

Základ naší víry

JEDINÝ HŘÍCH, KTERÝ NEMŮŽE BÝT ODPUŠTĚN

V jedné z předcházejících úloh jsme se zabývali otázkou odpuštění hříchů. Šťastně a směle smíme přijímat Boží odpuštění. Omlouštění a odpuštění nejsou důvodem pro lehkovážnost. Hřích je vážná záležitost a odpuštění je největší dar, který nám poskytuje v Kristu nebeský Otec.

Odpouštějící láska Boží vztahuje se na všechny hříchy. Jen jednou výjimkou se musíme zabývat, a tou je hřích proti Duchu svatému.

„Protož pravím vám: Všeliký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno lidem. A kdyby kdo řekl slovo proti Synu člověka, bude jemu odpuštěno, ale kdož by řekl slovo proti Duchu svatému, nebude jemu odpuštěno, ani na tomto světě ani na budoucím.“ (Mat 12, 31. 32)

I. Působení Ducha svatého

Pokusme se nejprve dovědět se něco o Duchu svatém a jeho spasitelném působení. Duch svatý je osoba, a proto působí osobně; je třetí božskou osobou. Jeho podstata je nám lidem tajemstvím. Můžeme jen pocítit jeho působení. Ježíš přiléhavě přirovnal jeho činnost k vánku větru:

„Což se narodilo z těla, tělo jest, a což se narodilo z Ducha, duch jest. Nedivíš se, že jsem řekl tobě: Musíte se znovuzrodit. Vítr, kde chce, věje, a hlas jeho slyšíš, ale nevíš, odkud přichází, a kam jde. Takť jest každý, kdož se z Ducha narodil.“ (Jan 3, 6–8)

Jeho zvláštním dílem je přesvědčovat lidi o jejich hříších, aby jim tím byla ukázána cesta k Bohu.

„Já pak pravdu pravím vám: Jest vám užitečné, abych odešel. Neboť neodejdu-li, Utěšitel nepřijde k vám; a pakliž odejdu, pošlu ho k vám. A onť přijde, obviňovati bude svět z hříchu, a ze spravedlnosti, a soudu. Z hříchu zajisté, že nevěří ve mne; ze soudu pak, protože kníže tohoto světa již jest odsouzeno.“ (Jan 16, 7–11)

Podle této Ježíšovy výpovědi je Duch svatý zvláštní nástroj Boží, jak usvědčit hříšníka z jeho hříšnosti. Všude, kde čteme v Písmě svatém zprávy o pokání, změně smýšlení a obrácení se hříšníka k Bohu, je dílo Ducha svatého viditelné.

„Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůž vjíti do království Božího.“ (Jan 3, 5)

On způsobuje obnovení lidského srdce. (Tit 3, 5) On je to také, který obrací člověka k svatosti. Zdůrazněme však slovo „svatý“,

abychom tím vyzvedli jeho odlišnost od každého lidského ducha. Přítomnost Ducha svatého v lidském srdci je právě důkazem a potvrzením synovství Božího, neboť „kdo Ducha Kristova nemá, ten není jeho.“ (Řím 8, 9)

Jestliže jsme si ujasnili význam Ducha svatého jako jediné síly k obrácení a znovuzrození člověka, pak porozumíme, jak rozhodující je náš postoj k Bohu. Záleží na tom, zda se poddáme vlivu Ducha svatého či nikoli. Vždyť skrze něj, jako prostředníka, stýká se svatý Bůh s námi.

II. Náš postoj k působení Ducha svatého

Duch svatý se obrací na naši vůli a svědomí. Přitom si váží osobní svobody člověka. Pastor E. Buddeberg k této věci jednou výstižně řekl: „Nepadá na lidi jako cizí duch, jímž jsou pojednou uchopeni, jako derviši a fakirové, kteří vyrazí všelijaké cizí zvuky. Člověk není bez vůle jako lyra, na kterou by Duch svatý počal náhle hrát. Mluví-li k lidem a použije-li jich jako svých nástrojů, pak nevyřadí jejich duchovní a duševní schopnosti z činnosti. Není to jako u posedlého z evangelií, kde se cizí duch zmocnil člověka, aniž ten dal k tomu svůj souhlas, nebo jako u spiritistického média, které bez svého vědomí a vůle musí vykonávat vůli druhého.“ (Cesta božských svědectví, str. 6)

Duch svatý nás uschopňuje poznávat Boha:

„Aby Bůh Pána našeho Jezukrista, Otec slávy, dal vám Ducha moudrosti zjevení ku poznání jeho, a tak osvěcené oči myslí vaší, abyste věděli, která by byla naděje povolání jeho, a jaké bohatství slávy dědictví jeho v svatých, a kterak jest nesmírná velikost moci jeho k nám věřícím podle působení mocnosti síly jeho. Kteréž dokázal na Kristu vzkrísiv jej z mrtvých, a posadiv na pravici své na nebesích.“ (Ef 1, 17–20)

Skrze něho můžeme pochopit celý plán vykoupení. On nám otevírá porozumění božského slova a uvádí nás ve všelikou pravdu.

„Když pak přijde ten Duch pravdy, uvedeť vás ve všelikou pravdu. Nebo nebude mluvit sám od sebe, ale cokoli uslyší, toť mluvití bude; ano i budoucí věci zvěstovati bude vám. Onť mne oslaví, neboť z mého vezme a zvěstuje vám.“ (Jan 16, 13. 14)

Duch svatý se snaží vzbudit v každém člověku radost z pravdy; dotýká se každé lidské duše. Jsme-li v pokušení činit zlé, mluví

jeho napomínající hlas prostřednictvím našeho svědomí. Jak se tedy zachováme k tomuto působení? Můžeme, a to je vždy nejlepší, radostně souhlasit s jeho radami a pokyny a podle toho řídit svůj život. V Písmě svatém jsou nám dány mnohé příklady takového chování. Pavel to nazývá poslušností víry. Hlavní účel vlády Duchu svatého je přivádět lidi k poslušnosti vůči pravdě.

„Neboť bych se neodvážil mluvit o to, čeho by skrze mne neučinil Kristus, k tomu, aby ku poslušnosti přivedeni byli pohané slovem i skutkem, v moci divů a zázraků, v síle Duchu Božího.“ (Řím 5, 18–19)

III. Výstraha před odmítnutím jeho působení

Člověk má však možnost odmítnout dary Duchu. Kdo tak učiní, začíná pak Duchu Božímu překážet v působení. Ne nadarmo varuje Pavel:

„A nezarmucujte Duchu svatého, kterým znamenáni jste ku dni vykoupení.“ (Ef 4, 30)

Jedná-li člověk proti této výstraze, ulehčuje nepříteli spasení dílo svodu. Zavržením hlasu Duchu je připravována půda pro jeho působení. Satan pracuje se zvláštním zdarem mezi těmi, kteří

„lásky k pravdě nepřijali, aby spaseni byli. A protož pošle jim Bůh mocné dílo podvodu, aby věřili lži, a aby odsouzeni byli všichni, kteříž neuvěřili pravdě, ale oblibili sobě nepravost.“ (2 Tes 2, 10–12)

Je-li Duch Boží odmítnut, odstupuje, a jestliže se člověk ve svém odmítavém chování zatvrzuje, činí se hoden soudu.

IV. Příklad farizeů a zákoníků

Farizeové a zákoníci jako nepřátelé a odpůrci Ježíše Krista, šli ve svém odmítnutí a zavržení ještě dále. Jejich chování dalo Ježíši podnět k vážnému napomenutí před oním hříchem, „který nemůže být odpuštěn.“ Podáváme o tom tuto zprávu:

„Tehdy přiveden k němu ďábelstvím posedlý, slepý a němý. I uzdravil jej, takže ten slepý a němý i mluvil i viděl. I děsili se zástupové a pravili: Není-liž tento Syn Davidův? Ale farizeové to uslyšavše, řekli: Tento nevymítá ďáblů než skrze Belzebuba, kníže ďábelské. Ježíš pak znaje myšlení jejich dí jim: Každé království rozdělené samo proti sobě zpusťne, a každé město neb dům proti sobě rozdělený nestane.“ (Mat 12, 22–25)

Farizeové dávali najevo otevřenou nenávist vůči Pánu Ježíši. Proto na jejich adresu řekl vážnou výstrahu:

„Všeliký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu nebude odpuštěno lidem. A kdyby kdo řekl slovo proti Synu člověka, bude jemu odpuštěno, ale kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude jemu odpuštěno, ani v tomto věku, ani v budoucím.“ (Mat 12, 31. 32)

Co je vlastně hříchem proti Duchu svatému? Mnozí z farizeů poznali ve svém nitru, že Ježíš je Mesiáš. Jeho skutky byly důkazem, že přišel od Boha. Přestože to věděli, odvážili se připsat jeho činnost satanu. Mluvíli tedy proti svému vlastnímu pře-

svědčení, proti poznání, ke kterému je přivedl Duch Boží. Šli tak daleko, že nedbali nebezpečí rouhat se Duchu svatému. Ježíš je varoval před hroznými následky jejich chování.

Duch svatý pracoval ještě v jejich srdcích, ale oni jej odmítali. Jejich odpor šel až k veřejnému pohanění jímí poznávaného působení Duchu svatého. Takovým způsobem člověk uzavírá Duchu svatému každou možnost působit účinně na jeho srdci a k záchraně. Bůh nezatvrzuje srdce, nýbrž člověk se uzavírá působení božského světla, a pokud v tom setrvává, skončí v temnotě zavržení. Nakonec přichází do situace, z které se již nemůže vrátit.

V. Hřích proti Duchu svatému

Hřích proti Duchu svatému není proto jednání z lidské slabosti, nýbrž zralé, rozvážené, vytrvalé, vyzývavé a vzdorovité rouhání proti působení Božímu ve vlastním srdci a svědomí. Rovněž tak musíme rozumět místu v epistoletě k Židům 10, 26. 27, kde se mluví o dobrovolném hřešení. Lidé takto jednající nejsou ti, kteří by pochybovali a zbloudili a litovali svého počínání, ale ti, kteří setrvávají ve svém bezbožném, tvrdošijném rouhání proti působení Duchu svatého. Co může Bůh pro takové ještě učinit? Podobají se lidem v hořícím domě, jimž chce protipožární služba přinést záchranu. Oni však zevnitř uzavřou všechny dveře a každý jiný vchod, jimiž by požárníci mohli vniknout, aby je vyvedli. A konečně — záchranné mužstvo se snaží pomoci potud, pokud může vidět, že dům s jeho obyvateli by mohl být ještě zachráněn. Tak nutno rozumět hříchu rouhání proti Duchu svatému. Nikdo si nemusí myslet, že se dopustil neodpustitelného hříchu proti Duchu svatému, jestliže mu rouhavé myšlenky kolují hlavou. Satan je pouze našeptává. My jim však musíme odepřít svůj souhlas a s vírou pospíchat ke Kristu, abychom od něj obdrželi vysvobození a pomoc.

VI. Také na to pamatuj!

Velmi pozoruhodná je výstraha týkající se lehkomyšlné řeči. Z každého prázdného slova musíme klást počet. (Mat 12, 36. 37) Člověk se často nechá ve společnosti posměvačů strhnout k projevům, kterých pak v hloubi duše želí. Ale tato slova nesou ovoce, a jestliže se od posměvačů neoddelí, bude mu čím dál těžší přiznat své spáchané zlo. Musíme se již před počátky těchto cest chránit před nedbáním Božího hlasu, který mluví k našemu svědomí. Jinak by mohl přijít den, kdy hříšník ve svém odmítání a zatvrzelosti zašel již tak daleko, že všechna snaha Boží se od něj odráží jako míč od stěny. Pán vábí a volá skrze svého Duchu.

„Aj, nyníť jest čas příhodný, aj, nyníť dnové spasení.“ (2 Kor 6, 2)

Jak smutně tu stojí ti Židé, kteří přes všechna svědectví o moci Boží šli ve své zatvrzelosti vždy dále, až konečně ve zboření města Jeruzaléma, v roztroušení po všem světě a v strašném zatvrzení sklidili smutnou zeň svého jednání! Nezapomínejme, že v životě každého může být jednou „pozdě!“ Hlas milosti nás volá. Proto mu chceme s pomocí Boží naslouchat a jej následovat, pokud se ještě ozývá „dnes“.

Jak znáš svou bibli?

Můžete třikrát hádat

Pokračování hádanek z minulého čísla:

1. Pochází od něho věta: „Nebojte se, nebo zdalíž jsem vám za Boha? Měl jedenáct bratrů. Byl zástupcem faraona.“
2. Byla adoptivní dcerou Mardochea. Osvobodila Židy od ukrutného nepřitele. Byla manželkou krále Asveruse.
3. Požehnal Abrahamovi. Byl nejvyšším knězem. Abraham mu dal desátý díl všech věcí.
4. „Obracel k sobě srdce mužů Izraelských.“ Osnoval povstání proti svému otci. Při útěku zůstal viset za vlasy na stromě.
5. Bůh mu dal dvakrát znamení, že chce skrze něj vysvobodit Izrael. Zbořil oltář pohanického boha Bála. Porazil s třemi sty muži vojsko Madianských.
6. Byl prorok a pocházel z Anatonu. Napsal dvě biblické knihy. Byl jistou dobu držen ve vězení.
7. Jeho manželka přivedla na svět dvojčata. V stáří oslepnul. Byl oklamán jedním ze svých synů.
8. Jeho jméno bylo „vyprošený na Hospodinu“. Byl knězem v Izraeli. Pomazal prvního izraelského krále.
9. Jeho syn se jmenoval Metuzalém. Žil pokorným životem. Bůh si jej vzal.
10. Byla dcerou krále ze Sidonu. Izraelský král si ji vzal za manželku. Byla svržena z okna.

Odpovědi:

1. Josef (1 Moj 50, 19; 35, 22; 41, 40)
2. Ester (Ester 2, kap.; 7, kap.)
3. Melchisedech (1 Moj 14, 18–20)
4. Absolon (2 Sam 15, 6; 18, 9)
5. Gedeon (Soud 6, 25–27; 7, kap.)
6. Jeremiáš (Jer 1, 1; Jeremiáš, Pláč Jeremiášův; Jer 37, 16)
7. Izák (1 Moj 25, 24–26; 27, 1. 19)
8. Samuel (1 Sam 1, 20; 7, 15; 10, kap.)
9. Enoch (1 Moj 5, 21–24)
10. Jezebel (1 Král 16, 29–31; 2 Král 9, 33)

ŠKOLA MODLITBY

JAK DOSÁHNEME DUCHA MODLITBY

„Prositi bude Boha a on mu prokáže milost a hledět bude na něj tvář ochotnou; nadto navrátí člověku spravedlnost jeho.“ (Job 33, 26)

Jak je často těžké modlit se! Jak je možno získat modlitebního ducha?

Modlitba nás zavádí do Boží přítomnosti.

Modlitba, ať již ve shromáždění, u rodinného oltáře nebo v komůrce, staví člověka bezprostředně do Boží přítomnosti.

Musíme si učinit čas pro pobožnost a modlitbu

Musíme si učinit čas pro pravidelné pobožnosti, modlitby, abychom neustále obnovovali naše duševní síly. Často dostatečně nedoceňujeme moc a působivost modlitby. Modlitba a víra mohou učinit to, co jinak žádná moc na zemi nedokáže.

Být sám s Bohem

Najdi si místo k tiché modlitbě. Ježíš měl několik takových míst, kam odcházel, aby měl společenství s Bohem. I my bychom měli něco podobného učinit. Často potřebujeme chvíli promlouvat sami se svým Bohem. Na tichém místě, kdo nás vidí jen Boží oko a slyší jeho ucho, můžeme svému milosrdnému Otci říci své tajné záležitosti a přání.

Čtením v bibli připravujeme mysl k modlitbě

Cenný dar modlitby bývá často zanedbáván. Uvědomme si, že čtením Písma se připravujeme k modlitbě. V modlitbě je síla křesťana. Nezůstává sám. Cítí přítomnost toho, který řekl: „Aj, já s vámi jsem po všechny dny.“

Chceme proto číst bibli s úctou u vědomí blízkosti Boží. Při otvírání Písma svatého by měl každý čtenář prosit o osvětlení skrze Ducha svatého, kterého Bůh zaslíbil.

Zpěv

Zpěv je zbraň proti malomyslnosti. Děkujeme a chválme Boha ve zpěvu. Jsme-li pokoušeni, pak s vírou zpíváme píseň díky.

Myslet na Boha a chválit jej

Kdybychom tak často mysleli na Boha jako on ve své lásce se o nás stará, pak bychom byli stále s ním spojeni! Pak bychom cítili přímo potřebu mluvit o něm a chválit ho.

Co máme činit, když necítíme touhu po modlitbě

Právě tehdy, když nejméně toužíme po spojení s Bohem, tehdy bychom se měli modlit nejvíce. Jen tak zpřetrháme léčky

satana. Tmavé mraky se rozplynou a my pocítíme milostivou přítomnost Ježíšovu.

Prosba

„Otče, pomoz mi poznat tvou blízkost a daruj mi ze své milosti Ducha svatého, který by mi dal duchovní zrak i moudrost.“

SLYŠ BOŽÍ HLAS

„Poslouchejte hlasu mého, a budu vašim Bohem, a vy budete mým lidem, a chodte po vši cestě, kterou jsem vám přikázal, aby vám dobře bylo.“ (Jer 7, 23)

Co musíme činit, abychom slyšeli Boží hlas, který promlouvá k našemu srdci?

Musíme naklonit ucho k slyšení

Těm, kteří nakloňují své ucho, aby slyšeli, oznamuje Kristus svou vůli.

Ztišit se před Bohem

Když budeme v tichosti očekávat Boží volání, pak jej uslyšíme.

Číst Písmo a modlit se

Studiem bible a opravdovou modlitbou může každý slyšet Boží poselství, které pro něho platí. „Ztište se a poznejte, že já jsem Hospodin.“ Kdo myslí, že stačí jen modlitba a jinak se nesnaží nic dělat, jeho modlitby ztrácí význam a stávají se pouhou formou.

Bible — hlas Boží

Bible je Slovo Boží, skrze které k nám Pán promlouvá. Měli bychom proto Písmo svaté přijímat jako Boží slovo nejen pro nás napsané, ale i k nám mluvící. Hlas Boží k nám zaznívá z celé bible, ale hlavně ze zaslíbení. Skrze ně k nám mluví Bůh zcela osobně. Studuješ-li Písmo svaté, pozoruj co ti říká, protože k tobě promlouvá Bůh.

Volání povinností a hlas Boží

Nikde nepoznáš sám sebe tak jasně, jako na modlitbě. Vyvstanou před tebou jasné, jednoznačné úkoly, které nebudeš moci odsunout stranou. Nejen pomoci pro muže a ženy, kteří neslyší hlas volající k povinnosti; neboť volání povinnosti je volání Boží.

Svědomy a hlas Boží

Bůh mluví skrze svědomí. Musíme být stálí, přemáhat své špatné náklonnosti a poslechnout bez výhrad a vytáček hlas svědomí. Pak nebudou utlumena Boží vnuknutí, která povedou naši vůli.

Duch svatý

Jiným způsobem, jak k nám Bůh mluví je prostřednictvím Ducha svatého, který obměkčuje naše srdce.

Prosba

Pomoz mi, abych na každý den naslouchal tvému hlasu. Kéž bych tě byl hned ochoten, uposlechnout bez ohledu na své pocity a přání.

JAKÁ PŘICHÁZÍ ODPOVĚĎ NA MODLITBU

„Nadto stane se, že prve než volati budou, já se ohlásím; ještě mluvíti budou a já vyslyším.“ (Iz 65, 24)

„Při počátku pokorných proseb tvých vyšlo slovo a já jsem přišel, abych je oznámil, nebo jsi velmi milý; pročez pozoruj slova toho a rozuměj vidění tomu (Dan 9, 23)

Jak odpovídá Bůh na upřímné modlitby?

Tak, aby to bylo pro tebe nejlepší.

„Proste a dáno bude vám!“ Pros o pokoru, moudrost, odvahu a vzrůst u víře. Na každou takovou upřímnou modlitbu dostaneš odpověď. Může se stát, že odpověď přijde jiným způsobem nežli sis přál nebo v jinou dobu, nežli jsi očekával. Přijde však tehdy a tak, jak je to nejlepší. Všechny modlitby, které vysíláš ve své opuštěnosti, malomyslnosti, v pokušení k Bohu, Bůh vyslyší.

Pán dává sílu k vnitřnímu životu.

Budeme-li se snažit dosáhnout skrze zásluhy Kristovy vykoupění, porosteme na vnitřním člověku. Hledme na Ježíše, který je počátkem i dokonavatelem naší víry, neboť jedině tak obdržíme sílu k vítězství. Skrze Krista ovlivňuje milost Boží naše vykoupění.

Vede nás v našich činech.

Ježíš nás nevolá k následování proto, aby nás dříve nebo později opustil. Jestliže svůj život svěříme do jeho péče, neocitneme se nikdy v takové situaci, v níž by nás Bůh nemohl předcházet. Máme Vůdce, který nám vždy ukáže cestu. „Všecko, zač byste koli prosili na modlitbě věřice vezmete a stane se vám.“

Zbavuje nás úzkosti.

Seber všechny své síly a hled na Boha a ne na své těžkosti! Pak nezemdliš. Ježíš ti nabízí svou ruku a chce ti pomoci. Neodmítej tuto nabídku.

Dává jistotu odpuštění hříchů.

Je to Boží sláva, která laskavým rame-nem objímá obtížené, opuštěné a nešťastné lidi, obvazuje jejich rány, očišťuje od všech hříchů a odívá rouchem své spravedlnosti.

Dává cit pro svou přítomnost.

Ježíš, Pán nebes, má společenství se všemi, kteří přicházejí se svými těžkostmi, slabostmi a starostmi. V úzkém spojení s Kristem by měl začínat každý náš den.

Kristus předkládá naše prosby jako své vlastní před Otce.

Boží dítko se přibližuje k trůnu milosti teprve tehdy, když se svěří svému velkému přímluvcí. Když se v hluboké lítosti odvolává na milost v Ježíši Kristu, pak se Spasitel ujme jeho záležitosti a přináší pokorné prosby před Otce jako své vlastní.

Děk.

Chci důvěřovat a chválit Boha. Chci se v něm radovat, protože mi dává vítězství.

UMĚNÍ BÝT TRPĚLIVÝM

Umění být trpělivým neodpovídá vkusu moderního člověka. Přesto je toto umění nutné, neboť žijeme v bouřlivé a předrážděné době plné horečného shonu. Máme k dispozici četné stroje a vynálezy, které nám pomáhají šetřit čas, zestonášobňovat výsledky našich úsilí, stupňovat náš pracovní výkon a našich cílů dosahovat vždy tak rychle, jak je to jen možné. Čím více však zkracujeme vzdálenosti zvyšováním rychlosti, tím více roste naše netrpělivost. Proto můžeme nazvat naše století nejen stoletím elektřiny, ale i stoletím netrpělivosti. Existuje nějaký lék proti netrpělivosti? Je možno naučit se něčemu takovému jako je umění být trpělivým?

Nejdříve se chceme zabývat opakem trpělivosti, kterou všichni tak nutně potřebujeme, totiž hněvem, jímž se netrpělivost nejčastěji projevuje.

Co je to vlastně hněv? Použijme přirovnání, které nám objasní to, co se v nás odehrává, když se nám přihodí nějaká nepříjemnost. Dejme tomu, že by zde byla nějaká řeka, jejíž rychlý tok bychom chtěli zadržet hrází. Nejdříve by se nám to podařilo, ale jen přechodně, neboť voda, která by se nahromadila před překážkou, vyvolala by brzy záplavu a možná by dokonce i hráz prorhla. Když se rozčilíme, děje se v nás něco podobného. Jakmile se nám postaví do cesty nějaká potíž a brání nám v uspokojení našich přání a v provedení našich plánů, jsme proti své vůli přinuceni změnit postup nebo přerušit naši činnost. V důsledku toho se v nás nahromadí síly, pro které prozatím nemáme možnost využití. Jak jsme již dříve uvedli, myšlenky obsahují energii. Je-li nám bráněno v uplatnění této energie, nemůžeme-li ji přetvořit v činy, pak se nespokojená síla v nás kupí tak dlouho, až najednou dojde k výbuchu. Tuto explozi nazýváme hněvem. Většinou mu předchází krátkodobá koncentrace duševních sil. Prolomí-li se pak „hráz“, odteče zadržovaná „voda“ a navrátí se starý pořádek. Pak se často objevují jako bezprostřední následky výbuchu hněvu příznaky únavy.

Jak můžeme psychologicky objasniti tyto pochody v naší duši? Vždyť jen tím, že v důsledku hněvu duševní síly narůstají a mají tendenci k explozi. Mnozí lidé se proto nikdy nerozčilují, poněvadž se jejich vůli nebo jejich přáním nic nestaví do cesty a všechna jejich očekávání se splňují. Jiní lidé jsou krajně milí dokud všechno dobře jde. Toto ovšem sotva lze označit jako jejich zásluhu. Kromě toho se domníváme, že není uměním být spokojen, když se všim můžeme souhlasit nebo když se všechno děje podle

našeho přání! Jakmile se však „nic“ nedaří, člověk se rozčilí, například když je špatné počasí, když na obloze hrozí bouře, když se naše okolí nepodrobuje naší vůli, když to s dětmi doma není k vydržení, když je muž nespokojen a žena rozčilená a podobně.

Proč se rozčilujeme? Hněv jsme již pojmenovali záplavou, proražením „hráze“, explozí nakupených sil. Kdy a proč k tomu dochází, to většinou není možno ani zdůvodnit ani vysvětlit. Jeden třináctiletý chlapec, jak bylo v tisku oznámeno, byl v pravidelných intervalech deseti až dvanácti dnů napadán hrozným vztekem proti své malé devítileté sestře. Pak pocítoval vždy naléhavou potřebu sestru zardousit. Dlouhou dobu se ovládal. Avšak hrozná představa, jak by jeho prsty obepnuly sestřino hrdlo a jak by ho stiskly, byla natolik silná a tak impetivní, že se chlapec nemohl zbavit strašného pocitu, že jednoho dne se již nebude moci ovládnout a bude muset provést tento čin. Již úplně pomatený světil se s tím své babičce. Byl zavolan lékař, který se chlapce mile ujal, psychoterapeuticky ho ošetřoval a za tři měsíce skutečně docílil u chlapce pozorovatelného zlepšení.

Co se odehrávalo v duši tohoto dítěte? Stejně jako v mnoha podobných případech byly záchvaty vzteku jakýmsi pojistným ventilem při duševním přetlaku. Jak známo, mají hyperstenni lidé nadprůměrně velkou nervovou sílu. Tito lidé mají většinou také příliš vysoký krevní tlak. Jejich strava je vydatná. Jejich krev je příliš bohatá na červené krvinky; mimořádně touží po činech a ustavičně chtějí dokazovat svou zdatnost. Jejich duševní síly dalece přesahují normální potřebu. Touží po činnosti. Protože však při tom narážejí na překážky, promrhává se jejich nadbytek sil nesmyslným výbuchem hněvu; alespoň se zdá, že tomu tak je.

Z ostatních druhů hněvu bychom především jeden z nich nechťli nechat bez povšimnutí. Tentokrát se nejedná o energii nabité hyperstenni, nýbrž o jejich přímý protiklad, tj. o lidi s takovým slabým nervovým systémem, že jim chybí duševní energie. Takoví lidé se nazývají astenici. Jsou tito lidé s krajně slabou tělesnou konstrukcí, kteří zdanlivě nemají žádnou energii, vůbec schopni nějakého výbuchu hněvu? Jistě, právě proto, že astenik je slaboch, který se jen stěží může ovládat a jen s námahou se může podrobit pořádku, mohou ho nejmenší svízele — nejnepatrnější únava nebo nejbezvýznamnější nepříjemnost — uvrhnout do nespokojenosti a rozčilení. Astenik ví zcela přesně, že má jen málo sil, a proto je nasazuje jenom velmi šetrně. Avšak právě tímto vědomým zadržováním sil může dojít k nahromadění energie, kterou tento člověk pak v záchvatu zuřivosti nechá vylítout do vzduchu místo toho, aby ji v pravém oka-

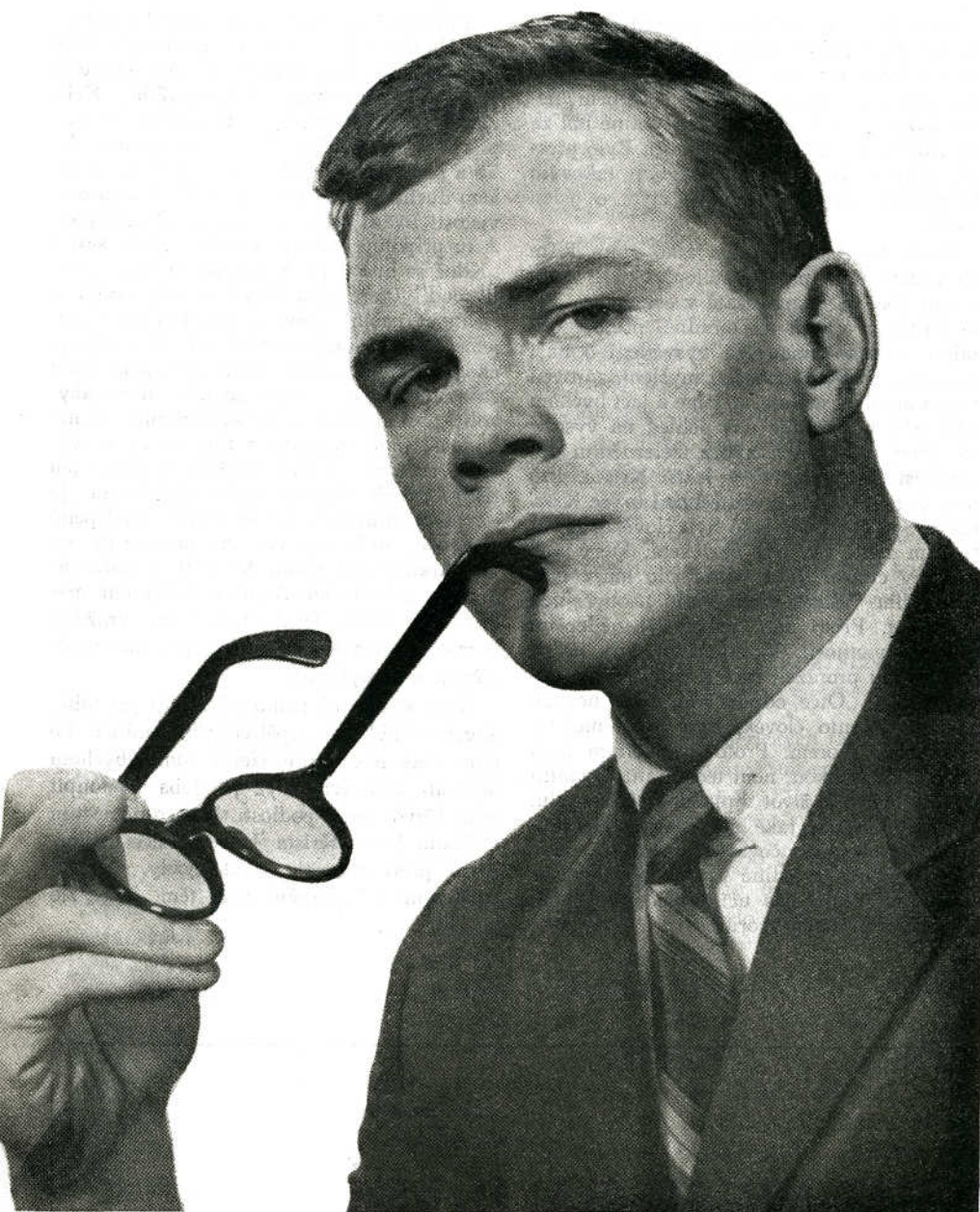
mžiku užitečně využil. Jeho hněv se podstatně liší od hněvu člověka kypícího silou. Zatímco hypertenik zuří jako divoch, hněv astenika působí chtěně, vyumělkované nebo je zaměřen na určitý efekt, jako kdyby slaboch měl starost o správné působení svého hněvu.

Je možno vyléčit se z hněvu? Pokusím se uvést lék, aniž bych si při tom činil nárok, že bych mohl nabídnout neomylný recept. Výsledek léčení nezávisí totiž jen na prostředcích působících z vnějšku, nýbrž i na přirozených pacientových predisposicích. Protože výbuch hněvu může být vyvolán jak nadbytkem, tak i nedostatkem sil, nutno v prvním případě, závčas odvést nadbytečnou a nebezpečnou energii a v druhém případě, tedy u astenika, sílu zvýšit, aby se mohl lépe ovládat. Tím však přicházíme ke vzájemným vztahům mezi tělem a duchem, tedy k tomu, jakým způsobem tělo ovlivňuje naši mravní podstatu a jak můžeme prostřednictvím našeho těla zlepšovat náš charakter.

Tento vliv těla na duch nelze popřít. Víme z vlastních zkušeností, do jaké míry náš duševní stav, naše myšlenky, naše nálada a také naše povaha závisejí na našem zdravotním stavu. Je například jisté, že špatná nálada je často způsobena špatným trávením. Pro vznětlivé lidi jsou žaludeční a střevní potíže, vyvolané kvašením nebo nadýmáním, přímo jedovaté. Stejně tak je pravdou, že naše potraviny nejsou bez vlivu na naši povahu a že z toho důvodu je nezbytné nutně vybírat si jen taková jídla, která můžeme snést a jejichž požívání příznivě ovlivňuje náš zdravotní stav, takže můžeme chovat vznešené myšlenky a tím se stáváme schopnými šlechetných činů.

O této otázce se již nějakou dobu živě diskutuje. Lidé se víc a více přiklánějí k názoru, že náš duševní stav je v podstatě míře závislý na našem tělesném stavu. I když tomu tak je, přesto s tím nemůžeme souhlasit bez výhrad. Již dříve se předpokládalo, že se tvar lebky pravděpodobně shoduje s odpovídajícím tvarem mozku a že je rozhodující pro vývoj některých povahových rysů. Například, že nějaká vypuklina nebo hrbolek naznačující zvláštní vývoj mozku. Od těchto názorů bylo nutno upustit. Jak je známo, dnes si příliš nevážíme nauky o lebce čili frenologii. Pak se vyskytla snaha zjistit vzájemné souvislosti mezi povahou a zvláštnostmi hlavy (například velikostí uší, délky nosu), prstů nebo nějaké jiné části těla. V tomto ohledu se dnes usuzuje opatrněji. Místo toho se zkoumá již jedna oblast, totiž funkce žláz s vnitřní sekrecí. Máme v těle určitý počet žláz, které své výměšky nevyklučují z těla ven, nýbrž je ponechávají uvnitř těla. Tyto žlázy se nazývají endokrinní žlázy. Jako příklad může sloužit štítná žláza, jejíž zvětšení má za následek vytváření strumy. Nyní se však zjistilo, že nepravdivá činnost štítné žlázy odpovídá nevyrovnanosti povahy. Tak například některé dítě je, dejme tomu, nervósní a líné. Patrně trpí nepravdivou činností štítné žlázy. Dáme-li mu výtah štítné žlázy, bude reagovat normálně. To neznamená nic jiného, než že dítě bude jednat zdravě po tělesné i duševní stránce. Na základě tohoto zjištění se v některých vědeckých pojednáních tvrdí, že děti jsou od přírody bez chyb.

Dejme tomu, že nějaké dítě má mnohem méně chyb, než se obvykle předpokládá. Je

docela možné a dokonce i pravděpodobné, že se v tomto případě jeho zdravotní stav podstatně promítá v jeho povaze. Chceme-li, aby se situace zlepšila, bude rozhodně rozumnější jít s ním k lékaři než ho zavírat do tmavého pokoje. Budeme-li však považovat náš zdravotní stav a činnost žláz vnitřní sekrece za jediné činitele, kteří vytvářejí naši bytost, bezpochyby propadneme extrémním názorům, které je nutno zamítnout, protože zbavují člověka jakékoliv vlastní odpovědnosti. Dejme tomu, že by nějaký zločinec přišel k nám s přiznáním: „Zabil jsem, žel, člověka, ale nemohu za to! Má štítná žláza pracuje příliš silně!“ Takovou omluvu bychom neuznali. Nebo že bychom u lenošného dítěte, které již slyšelo něco o vlivu vnitřní sekrece, trpěli takovou výmluvu jako: „Jsem v beznadějné situaci! Ale co mám dělat? Má štítná žláza mi vyvádí takové kousky!“ Avšak, ruku na srdce, nepohybují se naše úvahy ve stejném směru, jakmile musíme omlouvat sebe? Jistě jsme již všichni slyšeli, jak lidé mluví: „Nemohu za to! Je to můj způsob jednání. I můj otec a dědeček byli takoví. Proč bych tedy měl být jiný než oni? Stejně mě nikdo nemůže změnit.“

Prvním krokem v takovém případě musí být odstranění živné půdy, na níž se může dařit něčemu takovému jako je hněv. Tělu

nutno věnovat péči jakou potřebuje. K tomu patří to, aby se vytvořila zdravá rovnováha při nedostatku sil nebo případně při jejich nadbytku. Určitým způsobem jsme všichni hypersteničtí nebo astetičtí. Na člověka se zdravým průměrem těchto vlastností narážíme jen velmi zřídka. Takový člověk se pozná podle toho, že při vši své pílí a veškeré veselosti vždy vyzařuje klid. Jeho duševní rovnováha se nedá ničím otřást, a sebeovládání, které projevuje, nepůsobí křečovitě. Jeho slova a činy svědčí o převaze ducha. Existuje, žel, jen málo takových lidí. Většinou máme co do činění s asteniky, tedy s lidmi slabé povahy a slabé vůle, nebo s hypersteniky, kteří jsou vždy schopni nepřijemným nebo dokonce nebezpečným způsobem ukázat nebo promrhat svou nadbytečnou sílu.

Právem nazývali staří latiníci hněv „furore brevis“, to jest krátkodobé šílenství. Tím označovali stav, který vskutku lze srovnat s duševní chorobou a jenž se také musí léčit. Taková terapie je již proto mimořádně naléhavá, poněvadž se hněv může pustošivě promítnout v mravní oblasti, čímž pak trpí nejen hněviví lidé, ale i jejich okolí.

V našem století se sotva dá tomu vyhnout, aby se lidé nestávali buď hypersteniky nebo asteniky. Působí na nás nepřetržitě nesčetné podněty. Ustavičný spěch všedních dnů,

existenční starosti, civilizace, která určuje způsob našeho života — to vše nám přivádí vedle nesčetných představ, myšlenek a obrazů zároveň síly, které se v nás hromadí, a dříve či později se snaží najít své uplatnění. Naše doba je kromě toho velmi náročná a vyžaduje od nás, abychom bezohledně nasazovali všechny naše síly. Pohodlný život se dnes stal naprostou nemožností. Mnohdy sníme o tom, jak naši předkové ve „zlatých starých časech“ potřebovali čtrnáct dní na cestu z Hamburku do Vídně. Tehdy lidé ještě měli dost času. Nejen že dnes bychom takové cestování považovali za přehnaný požadavek, ale pravděpodobným následkem takové perspektivy by byl jistě výbuch vzteku nebo dokonce nervové zhroucení ještě dříve, než bychom přijeli na místo určení.

Tento vír, do něhož jsme strhováni proti své vůli, spotřebovává naše síly a oslabuje naše sebeovládání. Mnozí lidé chtějí čelit tomuto opotřebování tím, že nesmírně jedí, pijí mnoho tekutých dráždiv, jako je alkohol, čaj a káva, a pojídají velká množství masa. Spotřeba masa mimořádně vzrostla. Starší lidé mohou potvrdit, že dříve, v dobách jejich mládí, se maso podávalo na stůl nanejvýš v neděli a ve svátek nebo při velkých rodinných slavnostech. Všeobecně se žilo střdmě a převážně vegetariánsky. Dnes je tomu zcela jinak. Lidé jedí příliš mnoho masa a tím sami sobě velmi škodí, neboť s masem přivádějí do svého těla látky, které lze považovat prostě za dráždiva. Další příčinou naší nervové slabosti je kouření tabáku, který sám o sobě obsahuje osmnáct různých jedů. Chápeme nyní, že naše generace je na nejlepší cestě, aby sama sebe otráвила? To je také příčinou toho, že v dnešní době existuje tolik hypersteniků, kteří hned vybuchnou a rozzuří se, a stejně tolik asteniků, kteří jsou tak slabí, že se nemohou setkat se sebemenšími obtížemi, aniž by vybuchli hněvem.

Rychle vznětlivý hyperstenik by měl bezpodmínečně bdít nad svou dietou, to znamená, že by měl pít jen vodu nebo jiné neškodné alkoholické nápoje a jíst převážně vegetariánskou stravu. Je to ostatně ideální forma výživy, kterou Stvořitel sám lidem určil. V první kapitole knihy Mojžíšovy Písma svatého se dovídáme, že podle vůle Boží se tato strava skládá z ovoce a obilovin. Po pádu do hříchu přidal Bůh zelenou bylinu, dnešní zeleninu. Požívání masa bylo Noemovi a jeho rodině dovoleno teprve tehdy, když těchto osm lidí po potopě opustilo archu, která jim během celého jednoho roku sloužila jako útočiště před vodou. V této situaci nebylo možné, aby se živilo rostlinami dříve, než je zaseli a sklidili.

Nyní může mnohého napadnout, že by astenik vzhledem ke své slabosti potřeboval povzbuzení; že by tedy měl jíst mnoho masa a pít víno, čaj nebo kávu. Tomu se dlouho věřilo, než se konečně přišlo na to, že všechny tyto „posilující prostředky“ — nebo „dárkové života“ — jsou ve skutečnosti zdraví škodlivé. Tato umělá dráždiva, projevují svůj účinek jen na úkor životní síly organismu. Vedou k návyku, takže člověk k dosažení stejného účinku musí užívat stále větších a silnějších dávek. Jak známo je tomu tak u morfia a kokainu. Proto jsou tato „dráždiva“ pro astenika stejně tak nebezpečná jako pro hyperstenika. Místo jedů měly by se používat přírodní povzbuzující prostředky. Těmito povzbuzujícími prostředky jsou však: čerstvý vzduch, slunce, čistá voda, jakož i zdravá a na vitamíny bohatá strava. Všeobecně stačí žít v co mož-

ná nejužším spojení s přírodou, abychom z jejích pramenů mohli čerpat potřebné síly.

Tak přibližně v hrubých rysech vypadá léčení hněvu. Když přimějeme hyperstenika k tomu, aby se zřekl všech dráždidel, a když můžeme astenikovi přivádět chybějící přírodní zdroje síly, pak opravdu můžeme počítat s tím, že se oba stanou trpělivými a klidnými lidmi.

Bylo by ovšem nesprávné chtít léčit hněv pouze tímto způsobem. Nezbytné je doplňující působení na duši. Nejdříve můžeme rozhněvaného člověka upozornit na to, jak ošklivě působí záchvat zuřivosti. Bylo by dobře, kdyby při tom někdy pozoroval sebe v zrcadle! Pak by se mu mělo vysvětlit, že jeho hněv může ohrozit nejen jeho osobně, ale i jeho bližní, protože hněv dělá z člověka viníka, a jak ještě uvidíme, rovná se vraždě nebo zabítí.

Hněv je skutečně ošklivý. Jako dítě jsem byl svědkem záchvatu zuřivosti, na nějž do smrti nezapomenu. Naštěstí se to nepříhodi- lo v mé rodině. Právě jsme jedli, když se jeden z přítomných tak rozzuřil na druhého, že házel talíře, nože a vidličky přes jídelnu. V mé vzpomínce ještě dnes vidím salát z červené řepy přilepený na dveřích, kde zanechal pořádně růžově zbarvenou stopu. Na takové jevy jsem vůbec nebyl zvyklý, a proto mě tento případ tak silně vzrušil, že mě museli uložit do postele. Od onoho dne považuji záchvaty zuřivosti za odporné a nenesitelné.

Hněv, jak jsme se již zmínili, je i nebezpečný. Nikdy nevíme, čeho je takový rozzuřený člověk schopen. Na jedné straně

způsobuje škodu své oběti, proti které vzplane hněvem, neboť může příliš hluboce urazit citlivého člověka. Na druhé straně připravuje si vznehlivý člověk sám utrpení, neboť každý takový záchvat neodvratně má za následek stav hluboké sklíčenosti. Bylo přesně zjištěno, že si člověk každým takovým výbuchem zuřivosti zkracuje život o jeden měsíc.

Hněv konečně znamená také vinu. Rám si vzpomínám na vysvětlení, které nám o tom podává Písmo svaté v evangeliu. Této knihy si vážím mimořádně, protože obsahuje mnoho moudrých vysvětlení o naší povaze a o našem způsobu myšlení, zároveň nám však také sděluje, co jsme a jací bychom měli být. Usměňuje náš pohled na vysoký cíl, který není iluzí, nýbrž ztělesněním dokonalosti a zjevuje se v Ježíši Kristu. Pro mne je nepochybnou skutečností to, že Kristus je Syn Boží, ale také Syn člověka, neboť to sám řekl. On byl člověkem, který měl všechny ctnosti, jaké vůbec kdo může mít. Především však projevoval neobyčejnou trpělivost. Proto nám může být nejlepším příkladem ctnosti. V okamžiku, kdy nelidští kati mu proráželi ruce a nohy hřeby, dovedl prosit: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Tento člověk, Syn Boží, měl by být naším vzorem. Proto evangelium není pouhou myšlenkou, není teorií, ani formální věcí, nýbrž je to život v plném slova smyslu. Vždyť proto nás také může nenapodobitelným způsobem poučovat v umění žít, které spočívá pouze a jedině v tom, abychom se řídili tím, čemu nás učí bible a abychom žili podle Kristova vzoru.

Všimněme si vysvětlení evangelia o hněvu! Najdeme ho v kázání „na hoře“, které nám zaznamenal Matouš v páté kapitole. Od sedmnáctého verše dále vysvětluje Kristus deset přikázání, přičemž ujišťuje, že jsou platná v nezměněné formě pro všechny doby a pro všechny lidi. Dále vysvětluje, v jakém duchu se jimi musíme řídit. V této souvislosti uvádí šesté přikázání: „Nezabiješ!“ A tu připojuje, vlastně nečekaně, tato slova: „Kdož se hněvá na bratra svého, musí trpěti soud“ (verš 22). Když se tedy necháme strhnout naším hněvem, pak tím přestupujeme šesté přikázání právě tak, jako kdybychom někoho zabili. Toto přikázání totiž zakazuje nejen vraždu, nýbrž vůbec jakýkoliv pocit nenávisti. Je samozřejmé, že nebudeme plně souhlasit s tím, že by se výbuch zuřivosti rovnal vraždě. A přece jen malý krůček odděluje hněv od zločinu. Je až příliš pravdivé, že se člověk, zaslepený zuřivostí, může stát vrahem, protože již nevidí hranice své zlosti. Naštěstí to nedochází vždy tak daleko. A přece každý čin spáchaný v hněvu je do jisté míry vraždou v malém. Nemělo by to být pro nás předmětem k zamyšlení?

Nyní si vlastně mohu ještě přát jen tolik, abychom byli tak trpělivi jako beránci. To nám však nesmí překážet v tom, abychom bojovali jako lvi, když je třeba vystoupit proti křivdě nebo podlosti. Následujeme tím příkladu Ježíše Krista, který se sice rozhořčoval proti zlu, ale přesto vždy zůstával trpělivým a laskavým vůči těm, kteří zlo páchali.

Nebo ty se mnou jsi

„Bůh je věrný, on vás nenechá pokoušeti nad vaši možnost, ale s pokoušením dá i východisko, abyste je mohli snést.“ (1 Kor 10, 13 — Žilka)

Ve starobylém japonském městě Kyoto byla po staletí proslulá zahrada, kterou lidé nazývali „Zahrada kamenů“. Bylo v ní důmyslně uloženo patnáct kamenů, jež se od sebe lišily tvarem i velikostí. Byly pečlivě rozmístěny na různých místech zahrady, a žádný z nich se nezdál být nějak významný, ani svým tvarem nic nepředstavoval. Kdybyste se však otázali některého z hlídačů, jaký význam tyto kameny mají, pak by vám řekl, že podle staré tradice představují patnáct základních problémů lidství. A kdybyste se ptali dále, které problémy to jsou, pokrčil by asi rameny a dodal, že každý

musí sám znát ty své. Ovšem, právě na rozmístění těchto kamenů bylo to nejzajímavější. Ať jste stáli na kterémkoli místě zahrady, nikdy jste nemohli spatřit všechny najednou.

Tím bylo naznačeno, že nikdy nepřicházejí všechny problémy najednou. Bůh nedopustí, aby na člověka dolehlo tolik těžkostí a zkoušek, že by je nemohl unést a podlehl by jim. Buďme vděční, že nás „nenechá pokoušeti nad naši možnost“ a že „s pokoušením dává i východisko“.

Je pravda, že někdy jsme postaveni před velké zkoušky, že jsme hotovi upadnout i v pochybnost a rozpaky. Pamatujme však v každé situaci, že Bůh nás nenechá ztroskotat.

Objeví-li se před námi shodou okolností řada problémů, proč je neřešit metodou „jeden po druhém“. I apoštol Pa-

vel to tak činil: „...o jedno mi jde: na to, co je za mnou, zapomínám, a k tomu, co je přede mnou, se upínám...“ (Fil 8, 13 — Žilka) Rozděleme problém na malé „kousky“, a potom se dejme do „jednoho kousku po druhém“.

Zde je jedinečná rada pro těžké životní chvíle: „Chceš-li hledat Pána a každý den být obrácen k němu; chceš-li se dobrovolně rozhodnout pro svobodu a radost v Bohu; chceš-li s potěšením poslouchat jeho milostivé volání a nést Kristovo jho — jeho poslušnosti a služby — utichnou všechny tvé nářky, všechny tvé těžkosti se vzdálí a všechny tvé spletnuté záhady, jimž nyní čelíš, budeš moci rozřešit.“ (E. G. Whiteová: Myšlenky..., str. 101)

Není to překrásné zaslíbení?

KATOLÍCI V GRÓNSKU STAVÍ KOSTEL

Od středověku nebyl v Grónsku postaven žádný katolický kostel. Teprve v současnosti se znovu buduje nový kostel. Patronát nad stavbou převzalo arcibiskupství v Kolíně nad Rýnem.

Grónsko má 46 000 obyvatel, a z tohoto počtu je jenom 50 příslušníků římskokatolické církve. O ně se starají 3 kněží. Ostatní ostrované jsou již po staletí evangelici - luteráni. Grónsko patří k Dánsku.

BAPTISTÉ PROTI HNUTÍ „CIZÍCH JAZYKŮ“

Představitelé misijního sdružení baptistů v Americe (The Baptist Missionary Association) otevřeně prohlásili, že odmítají jakékoliv vztahy k modernímu hnutí „mluvení cizími jazyky“, jež je v poslední době značně rozšířeno.

Tento jev, který se v různých obdobích křesťanských dějin rozmanitými formami projevoval, se v dnešních církvích stále více a více vyskytuje. Jeho přívrženci prohlašují, že Bůh jim dává dar mluvení neznámými a lidem nesrozumitelnými jazyky, čímž jej chválí a velebí. Misijní sdružení baptistů, které vzniklo v Americe začátkem tohoto století, má dnes ve 27 státech asi 200 000 členů.

LIDÉ V DOSAHU FRANCOUZSKÉHO JADERNÉHO VÝBUCHU

Pod tímto titulkem byl nedávno uveřejněn v časopise Welt Woche článek Iana Balla. Mimo jiné v něm autor píše o nebezpečí, jemuž byli vystaveni obyvatelé ostrova Pitcairnu při výbuchu francouzské vodíkové bomby.

Jak jsme již v minulosti uvedli, je tento tichomořský ostrov obydlen pouze adventisty. Při posledním výbuchu, který byl proveden právě v sobotu, prožili Pitcairňané otřesný zážitek: „Bylo právě 22 minut před polednem a my jsme byli ještě shromážděni při našich sobotních bohoslužbách, když nás zasáhla vlna výbuchu,“ řekl učitel Tom Christian. „Modlitebna se otřásla, skla v oknech řinčela a lavice, na nichž jsme seděli, se chvěly. Byl to pravděpodobně nej-

silnější zvuk, jaký kdy kdo na ostrově slyšel. Bohoslužby však pokračovaly dále a my jsme mohli jenom důvěřovat Bohu, že nás ochrání.“

Autor dále uvádí, že po každé jaderné zkoušce není zamořena jenom voda, ale obyvatelé zasažené oblasti jsou postiženi kožními nemocemi.

CELÁ BIBLE NA MALÉM LISTU

Za poplatek 23 000 dolarů mohou knihovny nebo školy získat všech 900 000 stran londýnského časopisu Times, které vyšly od roku 1785, kdy časopis začal vycházet. Tyto strany však nejsou tištěny na papíru, ale jsou vtěsnány na mikrofilm.

Podobně je možné koupit si celou bibli. Pro umístění všech 66 biblických knih stačí jeden jednoduchý list z plastické hmoty.

RABÍNI PROTI SMÍŠENÉMU MANŽELSTVÍ

Dvě skupiny amerických rabínů se postavily proti uzavírání smíšených manželství mezi Židy a jinověrci. Ve svém prohlášení, které vydali, uvádějí, že „smíšené manželství oslabuje židovský lid a víru. Za židovské manželství nemůže být proto považováno ani to, které by bylo oddáno rabínem.“

BRAZILŠTÍ ADVENTISTÉ V BOJI PROTI DROGÁM

Nejuvětší akce, jaké kdy adventisté v boji proti omamným jedům a alkoholu podnikli, byly zahájeny v dubnu a květnu roku 1972 v Brazílii. Tajemníci pro výchovu, střidmost a mládež u Jihoamerického oddělení Generální konference se spojili s pracovníky sdružení v Paraná a připravili podrobný program pro toto tažení.

Latinská Amerika patří mezi hlavní zdroje výroby a prodeje heroínu i jiných omamných prostředků. Proto adventisté touto akcí podpořili vzrůstající úsilí brazilské vlády, která chce zastavit obchod s drogami, jež ohrožují nejenom mládež v Brazílii, ale i v jiných zemích Ameriky.

V přípravě akce navštívili zástupci církve všechny státní guvernéry a příslušné odpovědné úředníky, seznámili je se svými plány a požádali je o spolupráci a podporu. Na všech frekventovaných ulicích a náměstích byly umístěny transparenty a nápisy s přílehlavými hesly. Asi 250 rozhlasových a velkovýčet televizních stanic vysílalo pravidelné programy s protinarkotickou tematikou.

„POLOVINA SVĚTA“ ODMÍTÁ ZAHRANIČNÍ MISIONÁŘE

Podle prohlášení Dr. Johna Haggai, které učinil na shromáždění členů Společnosti náboženských novinářů, téměř polovina světa odmítá v současné době zahraniční misionáře. Dr. Haggai je pracovníkem mezinárodního evangelizačního střediska v USA.

Jak dále uvedl, museli do konce srpna letošního roku odejít misionáři z celého území Malajsie (Malajska, severního Kalimantanu - Bornea a dalších ostrovů).

TRADIČNÍ NÁBOŽENSTVÍ DOŽÍVÁ

Erik Wickberg, světový vedoucí Armády spásy, prohlásil, že je stále více a více zřejmé přetrvávání tradičních forem náboženství.

„Mnohé velké státní církve,“ řekl Wickberg, „již poznaly, že ve svém životě i projevu víry musí mnohé změnit. Dnes již není nikdo ochotný sedět celou hodinu na tvrdé kostelní lavici a poslouchat kázání — třeba i inspirovaného kazatele.“

STAVBA KOSTELA PRO TŘI CÍRKVE

V anglickém Stevenage New Town staví tři církve kostel, který budou společně užívat. Podle plánu bude sloužit metodistické, anglikánské a římskokatolické církvi, které zde budou mít každou neděli celkem šest bohoslužeb.

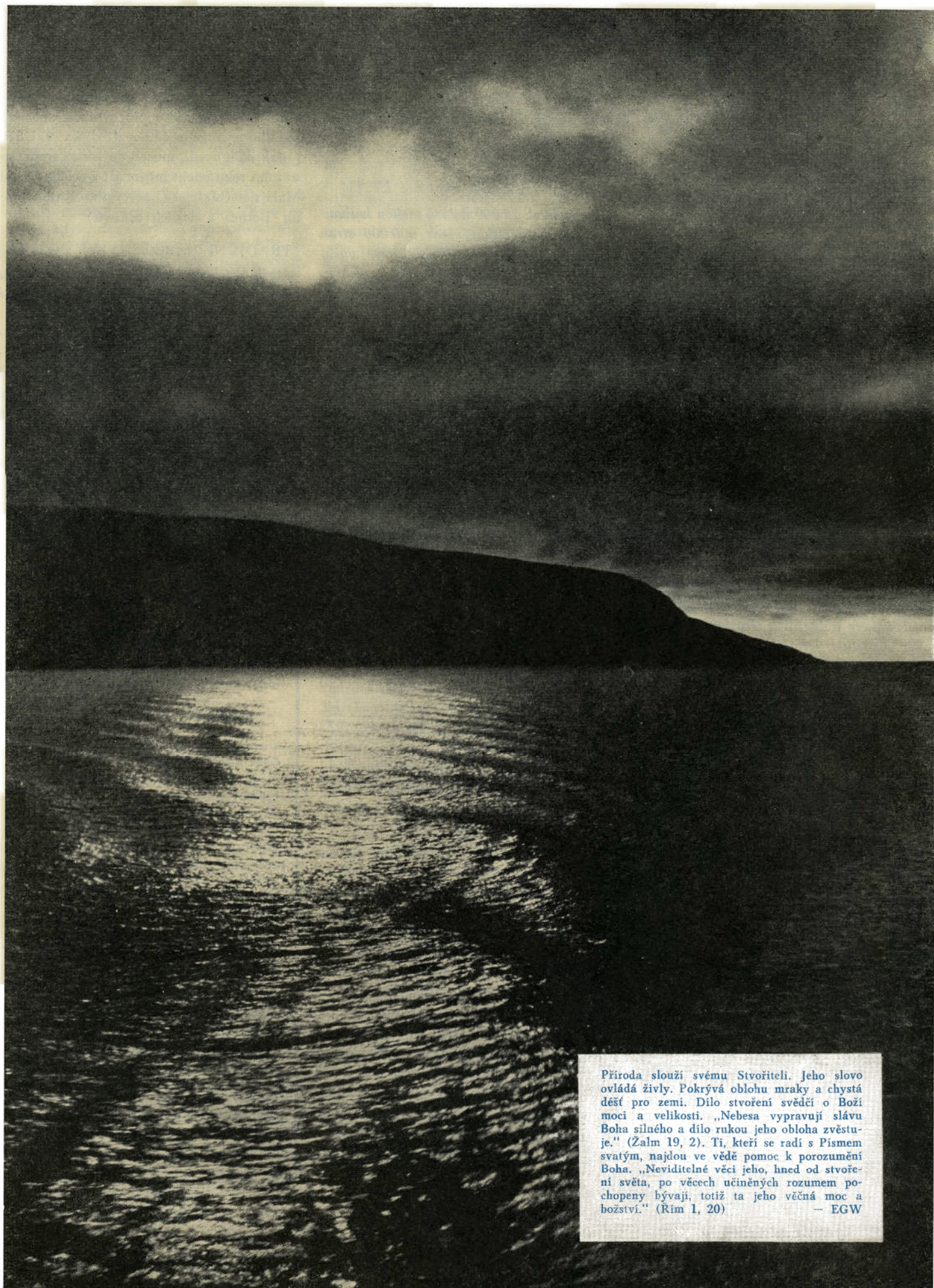
V neděli 9. července 1972 se bratři a sestry rozloučili na kroměřížském hřbitově s bratrem

KARLEM POLEDNÍKEM,

kterého Pán života povolal k časnému odpočinku v pozeňnaném věku 86 let.

Jeho jméno není neznámé zvláště starším členům našich sborů. Vždyť byl déle než 50 roků kazatelem. S adventním poselstvím se seznámil již dávno před první světovou válkou. A protože evangelium o druhém příchodu Pána Ježíše hluboce zasáhlo jeho srdce, rozhodl se zvěstovat ho jiným. Stal se tedy kolportérem první adventní literatury v našich zemích vydávané. V této službě pracoval několik let, než se stal kazatelem. Jako tichého a pokorného pastýře jej poznali nejenom členové sborů v moravskoslezském sdružení, kde pracoval jako kazatel, ale i ve sdružení českém, jehož předsedou byl řadu let.

Svůj život uzavřel v živé víře ve vzkříšení při návratu našeho Spasitele. My, kteří jsme bratra Poledníka znali, víme, že Pavlova slova otištěná na jeho smutečním oznámení, mohla být i jeho životním vyznáním: „Boj výborný bojoval jsem, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval. Již zatím mi jest odložena koruna spravedlnosti, kterouž dá mi v onen den Pán.“

Příroda slouží svému Stvořiteli. Jeho slovo ovládá živly. Pokrývá oblohu mraky a chystá déšť pro zemi. Dílo stvoření svědčí o Boží moci a velikosti. „Nebesa vypravují slávu Boha silného a dílo rukou jeho obloha zvěstuje.“ (Žalm 19, 2). Ti, kteří se radí s Písmem svatým, najdou ve vědě pomoc k porozumění Boha. „Neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a božství.“ (Řím 1, 20) — EGW